

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lag om förvaltning av program som hänför sig till
utveckling av landsbygden**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om förvaltning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden. Till tillämpningsområdet för denna lag hör de program som utarbetas och genomförs inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde, vilkas målsättning bland annat är att utveckla landsbygdens näringsverksamhet, förbättra gårdsbrukens konkurrenskraft, främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar och förbättra boendemiljön på landsbygden. Lagen gäller program för landsbygdsutveckling som delfinansieras av Europeiska gemenskapen samt program som helt finansieras med nationella medel.

I lagen föreskrivs om de olika skedena i utarbetandet av program och om myndigheternas och övriga aktörers uppgifter i samband med dem. Dessutom föreskrivs i lagen om skötseln av uppgifterna i samband med genomförandet, övervakningen och utvärderingen av program samt om hur informationen om dessa program anordnas. I lagen ingår även bestämmelser om förvaltning av program som delfinansieras av Europeiska gemenskapen och finansieringen av dessa.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2006. Den tillämpas på program vars genomförande inleds den 1 januari 2007 eller efter det.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUD SAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning	3
2. Nuläge.....	3
2.1. Lagstiftning och praxis.....	3
Programarbete.....	6
Myndighetsuppgifter som hänför sig till Europeiska gemenskapens finansiering.....	7
Genomförande av program	8
Lokala aktionsgrupper.....	9
Samordning av program.....	10
Övervakning och utvärdering av program samt information om program.....	10
2.2. Den internationella utvecklingen.....	12
EU:s lagstiftning	12
Lagstiftningen i andra länder	14
Spanien.....	14
Irland.....	15
2.3. Bedömning av nuläget.....	15
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	16
3.1. Målsättning och alternativ för genomförandet	16
3.2. De viktigaste förslagen.....	16
4. Propositionens verkningar	17
4.1. Ekonomiska verkningar	17
4.2. Verkningar på myndigheternas verksamhet	18
4.3. Miljökonsekvenser	18
4.4. Samhälleliga konsekvenser.....	18
5. Beredningen av propositionen.....	19
5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial.....	19
5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats	19
6. Samband med andra propositioner.....	19
DETALJMOTIVERING	20
1. Motivering till lagförslaget.....	20
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	20
2 kap. Programarbete	21
3 kap. Genomförande av program.....	25
4 kap. Särskilda bestämmelser om finansieringen från Europeiska gemenskapen.....	28
5 kap. Särskilda bestämmelser.	34
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter.....	38
3. Ikraftträdande	39
4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning	39
LAGFÖRSLAG.....	42
om förvaltning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden.....	42

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Till utvecklingen av landsbygden anses framför allt höra verksamhet som siktar till utveckling av näringsverksamheten på landsbygden, förbättrande av gårdsbrukens konkurrenskraft, främjande av ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar samt förbättrande av boendemiljön på landsbygden. Under Finlands EU-medlemskap har utvecklingen av landsbygden stötts mycket mångsidigt både genom delfinansierade och helt nationella program och stödssystem. Inom Europeiska gemenskapens regional- och strukturpolitik samt inom den gemensamma jordbrukspolitiken har planeringen och genomförandet av åtgärderna för utveckling av landsbygden periodiserats i sjuåriga programperioder. Under Finlands första programperiod 1995—1999 genomfördes åtgärder för landsbygdens utveckling inom ramen för Europeiska gemenskapens regional- och strukturpolitik genom tio olika program. I dessa ingick även de kompensationsbidrag som betalades till odlare i mindre gynnade områden. Dessutom finansierades genom finansieringsinstrumentet för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik som så kallade kompletterande åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken stöd för miljövänligt jordbruk, förtidspensioner och åkerbeskogning.

Under den pågående programperioden 2000—2006 finansieras åtgärder för landsbygdsutveckling huvudsakligen genom sex olika program där gemenskapens finansieringskällor varierar mellan de olika åtgärderna. I fråga om de två mål 1-programmen för utveckling av områden som släpar efter i den ekonomiska utvecklingen samt gemenskapsinitiativprogrammet Leader härrör finansieringen av åtgärderna för utveckling av landsbygden från utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Åtgärder för utveckling av landsbygden har i viss utsträckning även finansierats ur Europeiska regionala

utvecklingsfonden. Största delen, dvs. ca 90 procent, av finansieringen av åtgärderna för utveckling av landsbygden ingår emellertid i Finland i tre program som delfinansieras genom finansieringsinstrumentet för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik, dvs. garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Av dessa har den andel som miljöstöd samt kompensationsbidrag till jordbruket, som ingår i det horisontala utvecklingsprogrammet för landsbygden, utgör av den totala finansieringen av åtgärderna för utveckling av landsbygden under innevarande period uppgått till ca 85 procent. Dessutom genomförs i Finland program och stödssystem som helt finansieras med nationella medel som kompletterar de åtgärder som finansieras med Europeiska gemenskapens medel.

Under den kommande programperioden 2007—2013 reformeras systemet för finansiering av Europeiska gemenskapens landsbygdsutveckling så att för åtgärder för utveckling av landsbygden som genomförs som en del av den gemensamma jordbrukspolitiken inrättas en egen fond, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, ur vilken finansieras de program för utveckling av landsbygden som medlemsstaterna utarbetar. Medlemsstaterna kan fortfarande inom ramen för bestämmelserna om statligt stöd helt finansiera sina egna program och stödssystem nationellt. Avsikten är att genom den föreslagna lagen föreskriva om utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som delfinansieras med Europeiska gemenskapens medel och program som uteslutande finansieras med nationella medel. I lagen föreskrivs dessutom om de arrangemang för genomförande som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter. Avsikten är att om de stödssystem som skall användas vid genomförandet av programmen skall föreskrivas särskilt.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Målen för Europeiska gemenskapens regional- och strukturpolitik definieras i artikel 158 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan EG-fördraget, enligt vilken gemenskapen för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning särskilt skall sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer. Artikel 159 i EG-fördraget innehåller bestämmelser om beaktande av regional- och strukturpolitikens mål vid utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och om de strukturfonder som gemenskapen använder för att uppnå målen. Om den gemensamma jordbrukspolitikens mål föreskrivs i artikel 33 i fördraget. Enligt denna artikel skall vid planeringen av åtgärder tas hänsyn till strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner. Enligt artikel 34 i EG-fördraget får utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas. Nedan redogörs för förhållandet mellan Europeiska gemenskapens och nationella bestämmelser för verkställande av dessa två gemenskapens politikområden vid genomförandet av åtgärder för landsbygdsutveckling.

Vilken EG-lagstiftning som skall tillämpas på åtgärder för landsbygdsutveckling avgörs på ena sidan av åtgärdens finansieringskälla och å andra sidan av det program som utvecklingsåtgärden ingår i. Åtgärder för landsbygdsutveckling finansieras huvudsakligen genom Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, som är en del av Europeiska gemenskapernas allmänna budget. Dessutom finansieras ur Europeiska regionala utvecklingsfonden åtgärder för landsbygdsutveckling inom mål 1- och mål 2-programmen samt gemenskapsinitiativprogrammet Interreg. Nedan redogörs särskilt för lagstiftningen om de åtgärder för landsbygdsutveckling som finansieras genom Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket.

Om användningen av medel som beviljas från EUGFJ:s garantisektion och utvecklingssektion föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken, nedan EG:s finansieringsförordning.

Utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, nedan EUGFJ:s utvecklingssektion, är en av fyra strukturfonder. Från EUGFJ:s utvecklingssektion finansieras under programperioden 2000—2006 åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i mål 1-programmen för norra och östra Finland och gemenskapsinitiativprogrammet Leader, som uppfyller mål på lokal nivå. Om förvaltningen av medlen från EUGFJ:s utvecklingssektion föreskrivs i EG:s lagstiftning om strukturfonderna.

Ur finansieringsinstrumentet för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik, garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, nedan EUGFJ:s garantisektion, finansieras sådana åtgärder för landsbygdsutveckling utanför mål 1-områdena som ingår i det regionala programmet för utveckling av landsbygden på finska fastlandet, nedan ALMA-programmet. Dessutom finansieras från EUGFJ:s garantisektion som så kallade kompletterande åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken stöd till mindre gynnade områden och områden med miljöbetingade restriktioner samt till åtgärder för ett miljövänligt jordbruk som ingår i det horisontala utvecklingsprogrammet för landsbygden. På Åland genomförs ett särskilt program för landsbygdsutveckling för landskapet Åland. Om myndighetsuppgifterna i samband med användning av medel från EUGFJ:s garantisektion föreskrivs i EG:s finansieringsförfordning och i kommissionens förordningar som utfärdats med stöd av den.

När det gäller åtgärder för landsbygdsutveckling inom mål 1-programmen samt gemenskapsinitiativprogrammet Leader ingår bestämmelserna om programarbete, bidraget ur fonderna, ekonomisk förvaltning och kontroll i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, nedan den allmänna förordningen för strukturfonderna, och kommissionens förordningar som utfärdats med stöd av den. Den allmänna förordningen för strukturfonderna tillämpas med undantag

för det horisontala programmet för landsbygdsutveckling till vissa delar även på program för utveckling av landsbygden utanför mål 1-områdena.

Bestämmelserna om innehållet i program för utveckling av landsbygden som genomförs utanför mål 1-programmen, programarbetet i samband med dem, genomförandet och övervakningen av dem samt bidraget ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) ingår i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd för Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar, nedan EG:s förordning om utveckling av landsbygden. EG:s förordning om utveckling av landsbygden tillämpas utöver på ALMA-programmet, det horisontala programmet för landsbygdsutveckling och gemenskapsinitiativprogrammet Leader även på åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i mål 1-programmen och som finansieras med medel från EUGFJ:s utvecklingssektion.

Den nationella lagstiftningens struktur och dess tillämpning motsvarar i huvuddrag vad som ovan sagts om gemenskapens lagstiftning. På förvaltningen av medel från EUGFJ:s utvecklingssektion tillämpas som allmän lag lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999), nedan strukturfondslagen. Särskilda bestämmelser om användningen av medel och skötseln av myndighetsuppgifter i anknytning till det ingår i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (329/1999), nedan finansieringslagen. När det gäller förvaltningen av medel från EUGFJ:s garantisektion tillämpas finansieringslagen och i tillämpliga delar lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), nedan verkställighetslagen.

I strukturfondslagen föreskrivs om den nationella beredningen av program som finansieras med strukturfondsmedel, de myndigheter som fungerar som betalningsmyndigheter och förvaltningsmyndigheter, samordningen av genomförandet av programmen i landskapets

samarbetsgrupp, allokeringen av medel i regionen med hjälp av landskapets samarbetsdokument, anvisningen av medel för genomförande av programmen samt övervakningen av användningen av medel. Lagen tillämpas som allmän författning på åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i mål 1-programmen och på gemenskapsinitiativprogrammet Leader. Särskilda bestämmelser om de åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i ovan nämnda program, anvisningen av medel för genomförandet av programmet samt verkställandet av program inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde ingår i finansieringslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den. Av förordningarna kan särskilt nämnas statsrådets förordning om utveckling av landsbygden (609/2000), nedan den nationella förordningen om utveckling av landsbygden, samt statsrådets förordning om verkställande av gemenskapsinitiativprogrammet LEADER+ (514/2001), nedan Leaderförordningen.

Om det nationella genomförandet av ALMA-programmet, som finansieras med medel från EUGFJ:s garantisektion, och de stöd som ingår i det för det finska fastlandets del föreskrivs i finansieringslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den. Den nationella förordningen om utveckling av landsbygden innehåller närmare bestämmelser om utarbetande av planer för utveckling av landsbygden, genomförande och övervakning av program för landsbygdsutveckling samt samordningen av dem i det berörda området. Om de stöd som ingår i det horisontala programmet för landsbygdsutveckling föreskrivs i finansieringslagen och i statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket (644/2000) som utfärdats med stöd av den samt i ministeriets förordningar. Vid genomförandet av stöd som ingår i det horisontala utvecklingsprogrammet för landsbygden tillämpas utöver finansieringslagens bestämmelser även lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar (1336/1992), nedan kallad stöduppgiftslagen, samt lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringsar i

kommunerna (1558/1991), nedan kommunuppgiftslagen.

I Finland genomförs under innevarande programperiod även program som uteslutande finansieras med nationella medel. Pomo-programmet kompletterar åtgärderna inom gemenskapsinitiativprogrammet Leader. Dessutom genomförs åren 2005—2006 programmet för landsbygdsutveckling i södra och västra Finland, nedan kallat ELMA-programmet, som är ett program som motsvarar ALMA-programmet och som uteslutande finansieras med nationella medel. De nationella programmens andel av finansieringen av åtgärderna för landsbygdsutveckling har emellertid varit liten. Även vid utarbetandet, genomförandet och övervakningen av dessa program tillämpas finansieringslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den.

Programarbete

Vid beredningen av de åtgärder för landsbygds utveckling som finansieras genom EUGFJ:s utvecklingssektion tillämpas med stöd av artikel 40.1 i EG:s förordning om utveckling av landsbygden bestämmelserna om programarbete i den allmänna förordningen för strukturfonderna. Nationellt har åtgärderna för landsbygdsutveckling inom mål 1-programmen varit en del av programarbetet enligt 13 § i regionutvecklingslagen (602/2002), där landskapsförbunden i fråga om sina områden ansvarar för utarbetandet av förslag som gäller strukturfondsprogram. Förslagen bereds i samarbete med de aktörer som deltar i genomförandet av programmen. Inrikesministeriet utarbetar programförslag på basis av landskapsförbundens förslag. Programförslaget godkänns med stöd av artikel 15 i den allmänna förordningen för strukturfonderna av Europeiska gemenskapernas kommission. I fråga om åtgärderna för landsbygdsutveckling har i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden särskilt föreskrivits om arbetskrafts- och näringscentralernas skyldighet att sända förbunden på landskapsnivå de uppgifter som behövs vid beredningen av mål 1-programmet.

Om beredningen av

gemenskapsinitiativprogrammet Leader föreskrivs i 8 a § 3 mom. i finansieringslagen. Enligt denna bestämmelse ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för utarbetande av programmet för gemenskapsinitiativ på basis av de lokala aktionsgruppernas lokala utvecklingsplaner. Det är fråga om en särskild bestämmelse som tillämpas i stället för bestämmelserna om programarbete i regionutvecklingslagen.

I Leaderförordningen föreskrivs närmare om utarbetande av gemenskapsinitiativprogram. Enligt 4 § 1 mom. i denna förordning skall vid utarbetandet av program för gemenskapsinitiativ höras olika ministerier, förbund på landskapsnivå och andra samarbetsinstanser. Ovan nämnda bestämmelser iaktas i tillämpliga delar även vid utarbetandet av Pomo-programmet, som motsvarar gemenskapsinitiativprogrammet Leader och som finansieras med nationella medel. I enlighet med artikel 21 i den allmänna förordningen för strukturfonderna godkänns program för gemenskapsinitiativ av kommissionen.

Om utarbetandet av program för landsbygdsutveckling som delfinansieras med medel från EUGFJ:s garantisektion föreskrivs i artikel 41–44 i EG:s förordning om utveckling av landsbygden. Enligt 8 a § 2 mom. i finansieringslagen ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för utarbetande av planer för utveckling av landsbygden. Enligt 6 § i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden utarbetas planen gällande regionala program för landsbygdsutveckling på basis av arbetskrafts- och näringscentralernas regionala planer. Utbetet av regionala planer sker i samarbete med regionförvaltningsmyndigheter, landskapsförbunden och landskapets samarbetsgrupper, intresseorganisationer och de aktörer som deltar i genomförandet av programmet. Ovan nämnda bestämmelser iaktas i tillämpliga delar vid utarbetandet av regionala program för landsbygdsutveckling som uteslutande finansieras med nationella medel. Det horisontala programmet för landsbygdsutveckling har utarbetats i enlighet med 8 a § 2 mom. i finansieringslagen av jord- och

skogsbruksministeriet i samarbete med olika intressentgrupper. En plan för utveckling av landsbygden blir ett program för landsbygdsutveckling när kommissionen har godkänt den i enlighet med artikel 44 i EG:s förordning om utveckling av landsbygden.

Myndighetsuppgifter som hänför sig till Europeiska gemenskapens finansiering

Enligt artikel 32.1 i den allmänna förordningen för strukturfonderna betalas utbetalningarna från strukturfonderna till den betalningsmyndigheten som medlemsstaten utsett. Den betalningsmyndigheten har i uppgift att se till att de som ansvarar för beviljandet av stöd som baserar sig på programmet får gemenskapens finansieringsandel så snabbt som möjligt och till fullt belopp. Den förvaltningsmyndighet som medlemsstaten utsett för ett strukturfondsprogram ansvarar enligt artikel 34 för att förvaltningen och genomförandet av programmet sker effektivt och på ett korrekt sätt. Dessutom har förvaltningsmyndigheten andra uppgifter som bland annat hänför sig till upprätthållande av programmets övervakningssystem, kontrollen av stödåtgärder och information om åtgärder. Om utseende av förvaltningsmyndigheter och betalningsmyndigheter samt deras uppgifter föreskrivs närmare i kommissionens förordning (EG) nr 438/2001 om genomförandebestämmelser till rådets förordning (EG) nr 1260/1999 beträffande förvaltnings- och kontrollsystemen för stöd som beviljas inom ramen för strukturfonderna.

I strukturfondslagen föreskrivs om de instanser som sköter förvaltningsmyndighetens och betalningsmyndighetens uppgifter på det nationella planet. När det gäller EUGFJ:s utvecklingssektion är den betalningsmyndigheten enligt 10 § i strukturfondslagen jord- och skogsbruksministeriet. Som förvaltningsmyndighet fungerar i enlighet med 6 § i strukturfondslagen inrikesministeriet för mål 1-programmen och jord- och skogsbruksministeriet för gemenskapsinitiativprogrammet Leader. I

programdokumenten för gemenskapsinitiativprogrammet Interreg definieras de instanser som sköter förvaltningsmyndighetens och betalningsmyndighetens uppgifter. Inom mål 1-programmet har förvaltningsuppgifter och inom gemenskapsinitiativprogrammet Interreg även utbetalningsuppgifter delvis även delegerats till jord- och skogsbruksministeriet för de åtgärder i vilkas finansiering ministeriet deltar.

I EG:s finansieringsförordning föreskrivs om skötseln av myndighetsuppgifter som hänför sig till förvaltningen av vissa medel från EUGFJ:s garantisektion. Medlemsstaten skall i enlighet med artikel 4 i ovan nämnda förordning utse en utbetalande myndighet som ansvarar för stödberättigandet för de utgifter som föreslås bli finansierade av gemenskapen, redovisningen av utgifterna samt ansökningarna om gemenskapsfinansiering och de utredningar som hänger samman med detta. Närmare bestämmelser om kraven på den utbetalande myndighetens förvaltning och skötseln av uppgifter ingår i kommissionens förordning (EG) nr 1663/95 av den 7 juli 1995 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 729/70 i fråga om förfarandet vid avslutande av räkenskaper för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ), nedan förordningen om utbetalande myndighet. Dessutom skall medlemsstaterna för uppfyllande av de skyldigheter som föreskrivs i artikel 6 i EG:s finansieringsförordning utse en instans som ansvarar för utfärdandet av intyg om att den utbetalande myndighetens räkenskaper är fullständiga, exakta och sanningsenliga. Vid den ekonomiska förvaltningen av det horisontala programmet för landsbygdsutveckling skall dessutom iakttas rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödssystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr

1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001.

Om intäktsföringen av medel från EUGFJ:s garanti- och utvecklingssektion i statsbudgeten och om skötseln av myndighetsuppgifterna i samband med förvaltningen av medel föreskrivs i 8 § i finansieringslagen. Enligt 1 mom. i nämnda paragraf sköter jord- och skogsbruksministeriet ansökan om den delfinansiering som gemenskapen står för, intäktsföringar av medlen och redovisningen av medlen till kommissionen. När det gäller skötseln av den utbetalande myndighets uppgifter hänvisas i 8 § till bestämmelserna i EG:s finansieringsförordning och till bestämmelserna i verkställighetslagen om utseende av attesterande myndighet och dess rätt att utföra inspektioner och få information. I praktiken har jord- och skogsbruksministeriet genom sitt beslut utsett delar av jord- och skogsbruksministeriet och ministeriets informationstjänstcentral till utbetalande myndighet för medel från EUGFJ:s garantisektion. På basis av ett avtal med jord- och skogsbruksministeriet sköter en utomstående instans som är oberoende av förvaltningen de uppgifter som hör till den attesterande myndigheten.

Genomförande av program

Om genomförandet av de regionala programmen för landsbygdsutveckling, det horisontala utvecklingsprogrammet för landsbygden, gemenskapsinitiativprogrammet Leader och Pomo-programmet samt, i fråga om åtgärderna för landsbygdsutveckling, mål 1-programmen och Interreg-gemenskapsinitiativprogrammen föreskrivs i finansieringslagen. Enligt 55 § i finansieringslagen handhas verkställigheten av lagen bland annat av jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralerna och de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna. I praktiken har verkställigheten av lagen inneburit handhavande av en mängd mycket olika uppgifter som omfattar planering, upprätthållande, styrning och genomförande i

samband med genomförande av program. Fördelningen av uppgifter mellan jord- och skogsbruksministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna och andra myndigheter är inte direkt baserad på finansieringslagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, utan på flera gemenskapsbestämmelser och nationella bestämmelser och föreskrifter på olika nivå. I fråga om de program som delfinansieras av EG har uppgiftsfördelningen i stor utsträckning styrts av bestämmelserna om betalningsmyndighet i den allmänna förordningen för strukturfonderna och bestämmelserna om uppgifterna för den utbetalande myndigheten för EUGFJ:s garantisektion i EG:s finansieringsförordning. För mål 1-programmens del har planerings- och ledningsuppgifterna i samband med genomförandet av programmet delvis hört till programrets förvaltningsmyndighet, inrikesministeriet.

I praktiken innehar jord- och skogsbruksministeriet det övergripande ansvaret för genomförandet av programmen, med undantag för mål 1-programmen och Interreg-gemenskapsinitiativprogrammen. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för skötseln av myndighetsuppgifterna i anslutning till gemenskapens finansieringsandel från EUGFJ:s garantisektion och utvecklingssektion gentemot kommissionen. Dessutom ansvarar ministeriet för de nationella uppgifterna för planering, upprätthållande och styrning av de stödssystem som används vid genomförandet av programmen. I fråga om den tekniska utbetalningen och återindrivningen av stöd och upprätthållandet av nödvändiga databaser har uppgifter överförts till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Arbetskrafts- och näringscentralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter ansvarar framför allt för genomförandet av stödssystem inom sina respektive verksamhetsområden.

Med undantag för det horisontala programmet för landsbygdsutveckling inriktas de medel som behövs för genomförandet av åtgärderna för landsbygdsutveckling på basis av den åtgärd som ingår i programmet och regionen, och de anvisas till de myndigheter som ansvarar för

genomförandet av stödsystemen. Enligt 7 § 1 mom. i finansieringslagen handhar jord- och skogsbruksministeriet styrningen av de medel som står till förfogande för åtgärder för landsbygdsutveckling samt anvisar de medel som behövs för genomförandet av programmen till arbetskrafts- och näringscentralerna. Vid allokeringen av medel från EUGFJ:s utvecklingssektion och motsvarande nationella medel till åtgärder för landsbygdsutveckling iakttas det förfarande som föreskrivs i 21 § i strukturfondslagen, enligt vilket allokeringen av medel i regionen sker på basis av landskapets samarbetsdokument, som utarbetats av landskapets samarbetsgrupp. Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar ett förslag för statsrådet om den regionala fördelningen av medel från EUGFJ:s garantisektion och utvecklingssektion samt motsvarande nationella medel som tagits in i statsbudgetens huvudtitel för ministeriet. På basis av statsrådets beslut anvisar jord- och skogsbruksministeriet medlen till arbetskrafts- och näringscentralerna.

Om det stöd som ingår i programmet delfinansieras med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond avviker förfarandet från det ovan beskrivna. Styrelsen för gårdsbrukets utvecklingsfond föreslår en årlig dispositionsplan för jord- och skogsbruksministeriet. Efter det att statsrådets finansutskott har förordat förslaget beslutar jord- och skogsbruksministeriet om fastställande av dispositionsplanen och anvisar genom ett beslut medlen till arbetskrafts- och näringscentralerna. De medel från gårdsbrukets utvecklingsfond som reserverats för genomförandet av det nationella Pomo-programmet anvisas arbetskrafts- och näringscentralerna genom ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet som utarbetats på basis av den fastställda dispositionsplanen. Om användningen och förvaltningen av medel från gårdsbrukets utvecklingsfond föreskrivs i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966).

För det administrativa genomförandet av mål 1-program och gemenskapsinitiativprogrammet Leader utnyttjas det tekniska stöd som ingår i dessa program och som delfinansieras av E.G. För

genomförandet av ALMA-programmet, och i mindre utsträckning även andra program, har dessutom tekniskt stöd som uteslutande finansieras med nationella medel funnits till förfogande. Tekniskt stöd används bland annat för programarbete samt för genomförande, övervakning och utvärdering av program i enlighet med den lagstiftning som tillämpas på ovan nämnda program. Vid allokeringen och anvisningen av tekniskt stöd till myndigheter tillämpas ovan beskrivna förfarande. Jord- och skogsbruksministeriet har även kunna reservera tekniskt stöd för eget bruk. Nationella bestämmelser om tekniskt stöd (teknisk hjälp) ingår i 58 § i förordningen om utveckling av landsbygden och i 12 § i Leaderförordningen.

Lokala aktionsgrupper

De lokala aktionsgruppernas verksamhet uppmuntrar de lokala aktörerna att delta i landsbygdsutvecklingen samt främjar samarbete och skapande av nätverk mellan dessa. Med tanke på myndigheternas verksamhet medför de lokala aktionsgrupperna för programarbetet och genomförandet av program viktig lokalkännedom och lokal sakkunskap. De lokala aktionsgrupperna deltar i genomförandet av olika program inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, med undantag för det horisontala programmet för landsbygdsutveckling och gemenskapsinitiativprogrammet Interreg.

Enligt 3 § 1 mom. 10 punkten i finansieringslagen avses med lokal aktionsgrupp en registrerad förening, ett andelslag eller någon annan privaträttslig sammanslutning vars huvudsakliga syfte är att genomföra ett program på lokal nivå. De lokala aktionsgrupperna skall ha en omfattande representation av lokala aktörer. Med stöd av 98 § i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden godkänner jord- och skogsbruksministeriet en sådan aktionsgrupp som genomför gemenskapsinitiativprogrammet Leader och Pomo-programmet. Genomförandet av dessa program grundar sig på utvecklingsplaner som utarbetats på lokal nivå samt på ett ökat

samarbete mellan regionala och lokala aktörer på landsbygden. Lokala aktionsgrupper deltar även i genomförandet av ALMA-programmet och mål 1-programmen samt det nationella ELMA-programmet. De lokala aktionsgrupper som deltar i genomförandet av dessa program godkänns enligt 7 § 3 mom. 5 punkten i förordningen om utveckling av landsbygden av landsbygdssektionen vid landskapets samarbetsgrupp.

De lokala aktionsgruppernas roll vid genomförande av program är i praktiken betydande. Enligt 14 § i finansieringslagen deltar den lokala aktionsgruppen i genomförandet av program genom att avge utlåtanden om de projekt som skall understödjas till arbetskrafts- och näringscentralerna. I 98 § i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden föreskrivs närmare om de lokala aktionsgruppernas deltagande i urvalet av projekt. Arbetskrafts- och näringscentralen kan avvika från en lokal aktionsgrupps utlåtande endast av särskilt motiverade skäl, och den kan endast bevilja stöd till sådana projekt vilkas finansiering har förordats av en lokal aktionsgrupp. De lokala aktionsgrupperna har även i uppgift att bistå dem som ansöker om stöd och dem som genomför projekt. Om uppgifterna för lokala aktionsgrupper som deltar i genomförandet av gemenskapsinitiativprogrammet Leader och Pomo-programmet föreskrivs i Leaderförordningen. På basis av ovan nämnda program har de lokala aktionsgrupperna kunnat beviljas medel för administration och stöd för förvärvande av kunskaper för att de skall kunna sköta sina uppgifter.

I genomförandet av gemenskapsinitiativprogrammet Leader deltar dessutom en nationell nätverksenhet, vars uppgift i enlighet med 21 § i Leaderförordningen är informationsförmedling, att anordna utbildningskurser för Leaderprogrammets aktörer samt att främja samarbetet mellan dem. Nätverksenheten tjänar alla lokala aktionsgrupper som deltar i genomförandet av ovan nämnda program. Under innevarande period har Byaverksamhet i Finland rf valts till nätverksenhet.

Samordning av program

I artikel 10 i den allmänna förordningen för strukturfonderna föreskrivs om samordningen av de åtgärder som finansieras från strukturfonderna vid programarbetet och genomförandet av programmen. För samordningen ansvarar kommissionen och medlemsstaterna. I artikel 37 i EG:s förordning om utveckling av landsbygden förutsätts att åtgärder för landsbygdsutveckling skall samverka med övriga åtgärder inom Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och med gemenskapens politik på andra områden. Enligt nämnda förordning ankommer det på medlemsstaterna att försäkra sig om att åtgärder för landsbygdens utveckling samverkar med andra åtgärder.

För samordningen av genomförandet av program ansvarar enligt 17 § 1 mom. i strukturfondslagen landskapets samarbetsgrupp, som har en landsbygdssektion för samordning av ALMA-programmet och mål 2-programmet. En landsbygdssektion kan vid behov även inrättas för mål 1-områdena. Landsbygdssektionernas roll vid samordningen varierar mellan landskapen. I några landsbygdssektioner har samordningen gjorts på projektnivå. I andra har landsbygdssektionen på allmän nivå kommit överens om de huvudsakliga principerna för allokeringen av medel. Med stöd av 8 a § i finansieringslagen har i 7 § i förordningen om utveckling av landsbygden meddelats närmare föreskrifter om landsbygdssektionens uppgifter. Vid sidan av att samordna de åtgärder som ingår i programmen skall landsbygdssektionen även följa genomförandet av landsbygdsprogrammet.

Landsbygdssektionen preciserar urvalsgrunderna för projekt och godkänner den lokala aktionsgruppen som genomför ALMA-programmet och det förslag till lokal utvecklingsplan som den lagt fram.

Övervakning och utvärdering av program samt information om program

Enligt artikel 36 i den allmänna

förordningen för strukturfonderna övervakas genomförandet av strukturfondsprogram med hjälp av kvalitativa och kvantitativa indikatorer. Övervakningsindikatorerna definieras i programdokumenten. Medlemsstaterna skall upprätta ett övervakningssystem för insamling, lagring och utnyttjande av uppgifter om övervakningsindikatorerna och finansiella och statistiska uppgifter. På nationell nivå föreskrivs om övervakningssystemet i 36 § i strukturfondslagen. Enligt denna bestämmelse skall de ministerier som använder medel från strukturfonderna föra register över de projekt som finansieras inom deras förvaltningsområden. Från förvaltningsområdets register överförs uppgifterna till förvaltningsmyndighetens register. I fråga om mål 1-programmen och gemenskapsinitiativprogrammen Leader och Interreg har uppgifterna om projekten inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde först införts i registren Hanke 2000 och Rahtu, varifrån uppgifterna har överförts till inrikesministeriets övervakningssystem FIMOS.

Även artikel 48 i EG:s förordning om utveckling av landsbygden förutsätter anordnande av övervakning. I 8 § i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden föreskrivs om anordnande av uppföljning med hjälp av de indikatorer som avtalats i programmen. I fråga om ALMA-programmet har uppgifterna om finansiering och övervakning införts i registret Hanke 2000. På samma sätt har man gjort vid projekt som finansierats inom ramen för nationella program. Vid övervakningen av genomförandet och stöd användningen i fråga om det horisontala programmet för landsbygdsutveckling används bland annat de övervakningsindikatorer som kommissionen definierat och det integrerade administrations- och kontrollsystemets sammanfattande uppgifter. De datasystem och register som hänför sig till förvaltningen och utbetalningen av stöd inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde bildar en central del av övervakningen av genomförandet av det horisontala programmet för landsbygdsutveckling. Om förande och användning av de register som används vid ovan nämnda övervakning och

om utlämnande av registeruppgifter föreskrivs i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994). Utöver övervakningsregister utnyttjas vid övervakningen av genomförandet av programmen årliga rapporter om genomförandet samt undersökningar och utredningar.

Enligt artikel 35 i den allmänna förordningen för strukturfonderna skall medlemsstaterna inrätta en övervakningskommitté.

Övervakningskommittén har en betydande ställning vid styrningen av de åtgärder och den övervakning som genomförs inom programmet, eftersom den godkänner programkomplementet och eventuella anpassningar av det, den årliga och den slutliga rapporten om genomförandet samt varje förslag till ändring av programmet innan de sänds till kommissionen. Om tillsättande av övervakningskommittéer och om deras mandatperiod och verksamhet föreskrivs i 24 § i strukturfondslagen.

Även för landsbygdsutvecklingsprogram som finansieras med medel från EUGFJ:s garantisektion har man kunnat inrätta en sådan uppföljningsgrupp med företrädare för ministerierna och dem som deltar i verkställigheten av programmet som avses i 8 § 1 mom. i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden. I den uppföljningsgrupp som har hand om övervakningen, den regionala fördelningen av medel samt nödvändiga ändringar av programmet och de årliga rapporterna för ALMA-programmet är förutom ovan nämnda instanser även landskapsförbunden och för landsbygdens utveckling betydande organisationer och organ företrädade. En uppföljningsgrupp har inrättats för övervakningen av genomförandet, de allmänna förutsättningarna för användningen av medel och genomförandet samt ändringar av nationell, regional eller sektoriell politik och eventuella ändringsbehov som uppkommer i det horisontala programmet för landsbygdsutveckling. Dessutom har en särskild uppföljningsgrupp inrättats för miljöstödet för jordbruket inom det horisontala programmet för landsbygdsutveckling, som behandlar särskilda frågor gällande miljöstödet och styr

övervakningen av miljöstödet effekter på jordbruket under åren 2000—2006.

För att styra utarbetandet av program och utreda effektiviteten hos och verkningarna av genomförandet av dem skall medlemsstaterna göra bedömningar på förhand, utvärderingar efter halva tiden och utvärderingar i efterhand. Detaljerade föreskrifter om dessa utvärderingar ingår i artikel 40—43 i den allmänna förordningen för strukturfonderna. Bestämmelserna tillämpas även på landsbygdsutvecklingsprogram som finansieras från EUGFJ:s garantisektion samt på gemenskapsinitiativprogrammet Leader. Det finns inga särskilda nationella föreskrifter om utvärderingen av strukturfondsprogram eller landsbygdsutvecklingsprogram.

Om informationen angående mål 1-programmen och gemenskapsinitiativprogrammet Leader föreskrivs i artikel 46 i den allmänna förordningen för strukturfonderna. Den förvaltningsmyndighet som medlemsstaten utsett skall se till att omfattande information över de möjligheter som programmet erbjuder ges de instanser som ansvarar för beviljande av stöd, eventuella stödmottagare samt olika intresseorganisationer. Förvaltningsmyndigheten skall även informera om Europeiska gemenskapens andel av finansieringen av programmet och om programmets resultat. Detaljerade bestämmelser om informationen i anslutning till programmen har meddelats i kommissionens förordning (EG) nr 1159/2000 om de informations- och offentlighetsåtgärder som medlemsstaterna skall vidta när det gäller stöd från strukturfonderna. Dessa bestämmelser tillämpas vid informationen om de åtgärder för utveckling av landsbygden som ingår i ovan nämnda program och ALMA-programmet. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har informationsansvaret organiserats så, att jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för den riksomfattande informationen, medan arbetskrafts- och näringscentralerna har tagit hand om den regionala informationen. Den nationella nätverksenhet som avses i 21 § i Leaderförordningen ansvarar för sin del för

information om gemenskapsinitiativprogrammet Leader. När det gäller det horisontala programmet för landsbygdsutveckling finns det ingen gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning om informationen. Det finns inte heller några särskilda bestämmelser om informationen om de nationella programmen.

2.2. Den internationella utvecklingen

EU:s lagstiftning

Under programperioden 2007—2013 koncentreras den finansiering som Europeiska gemenskaperna reserverat för landsbygdsutvecklingsprogram till Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, nedan EJFLU. När det gäller programarbetet tar man i bruk en strategisk metod vid planeringen av åtgärder för utveckling av landsbygden. Även Europeiska gemenskapens lagstiftning, och därmed också systemen för förvaltning av landsbygdsutvecklingsprogrammen och deras medel ändras. Det kommande förvaltningssystemet är i mångt och mycket en kombination av de nuvarande metoderna. Bestämmelserna om förvaltningen av programmen, dvs. förvaltningsuppgifterna, motsvarar under innevarande period de arrangemang som förutsätts i strukturfondslagstiftningen. Bestämmelserna om förvaltningen av medel, dvs. utbetalningsuppgifterna, är en kombination av nuvarande förfaranden som förutsätts i föreskrifterna om finansieringen av EG:s gemensamma jordbrukspolitik och strukturfonderna. Det viktigaste är dock att lagstiftningen om programmen för landsbygdsutveckling är enhetlig och åtskild från lagstiftningen om strukturfonderna.

Om finansieringen från EJFLU som reserverats för landsbygdsutvecklingsprogram och dess förvaltning föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken, nedan den nya finansieringsförordningen. I artikel 9 i den nya finansieringsförordningen föreskrivs om medlemsstaternas skyldighet att anta de lagar och andra författningar och vidta alla andra åtgärder som behövs för att säkerställa

ett effektivt skydd för gemenskapens ekonomiska intressen. Med andra ord skall medlemsstaterna upprätta ett effektivt system för förvaltning och kontroll för att säkerställa att medlen används på ändamålsenligt sätt.

För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv förvaltning av medlen skall medlemsstaterna enligt artikel 6 i den nya finansieringsförordningen godkänna ett eller flera utbetalande myndighet, som framför allt ansvarar för utbetalningen av de stöd som ingår i programmet. I förordningen föreskrivs också om den utbetalande myndighets ansvar för utbetalningen av avgifter som grundar sig på programmet, vidtagande av korrigerande åtgärder och ansökan om gemenskapens finansieringsandel och de uppgifter som har samband med ovanstående. Enligt artikel 7 i den nya finansieringsförordningen skall medlemsstaterna utse en attesterande myndighet, som på nationell nivå ansvarar för granskningen av den utbetalande myndighetens räkenskaper. När det gäller förvaltningen av medel på gemenskapsnivå har i förordningen införts bestämmelser om behandlingen av gemenskapens finansieringsandel i gemenskapens budget och om kommissionens granskning och godkännande av de utbetalande myndigheters räkenskaper. Närmare bestämmelser om skötseln av uppgifterna och förfarandena i enlighet med den nya finansieringsförordningen kommer att utfärdas i en kommissionsförordning om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1290/2005 i fråga om godkännande av utbetalande myndighet och andra myndighet samt om granskning och godkännande av EGFJ:s och EJFLU:s räkenskaper, som för närvarande behandlas av gemenskapen.

Om programarbetet, de stöd som används vid genomförandet av program samt förvaltningen av program föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, nedan landsbygdsförordningen. Kommissionen kommer att utfärda närmare föreskrifter bland annat om de tidsfrister som skall iaktas vid utarbetande och godkännande av program samt om

anordnande av information, utvärdering och övervakning.

Genom artikel 9–14 i landsbygdsförordningen införs en ny strategisk metod för landsbygdsutveckling. Programarbetet i medlemsstaterna grundar sig på gemenskapens strategiska riktlinjer och medlemsstatens nationella strategi. I fråga om programarbetet föreskrivs i landsbygdsförordningen om innehållet i programmen för landsbygdsutveckling, samarbetet med samhällets olika aktörer vid utarbetande av program samt godkännandet av program. Landsbygdsförordningens bestämmelser motsvarar till dessa delar i stor utsträckning de gällande bestämmelserna.

I artikel 74 i landsbygdsförordningen föreskrivs om medlemsstatens skyldigheter vid förvaltningen av programmet. I enlighet med nämnda artikel skall medlemsstaterna för varje landsbygdsutvecklingsprogram utse en förvaltningsmyndighet, som ansvarar för förvaltningen av programmet i fråga, samt en godkänd utbetalande myndighet enligt artikel 6 och en attesterande myndighet enligt artikel 7 i den nya finansieringsförordningen. För att säkerställa en ändamålsenlig förvaltning av programmet i fråga skall det finnas ett förvaltnings- och kontrollsystem som skall säkerställa klar fördelning och klart åtskiljande av uppgifterna mellan förvaltningsmyndigheten och övriga aktörer. Avsikten med landsbygdsförordningens bestämmelser om förvaltning av program är att se till att det för fullgörande av de skyldigheter som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen skapas nationella kontakt- och ansvarsarrangemang i förhållande till gemenskapen. Beslutsfattandet om fullgörandet av dessa skyldigheter och genomförandet av de stöd som ingår i programmen på det nationella planet har överlåtits åt medlemsstaterna.

Om förvaltningsmyndighetens ställning och uppgifter föreskrivs i artikel 75 i landsbygdsförordningen, enligt vilken förvaltningsmyndigheten ansvarar för att programmet förvaltas på ett effektivt ändamålsenligt och korrekt sätt. Uppgifterna hänger samman med de allmänna arrangemangen för genomförandet av programmet, övervakningen av programmet samt skyldigheten att rapportera och

informera om programmet. De uppgifter som ålagts förvaltningsmyndigheten avviker i praktiken inte i betydande utsträckning från de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet som det ministerium som ansvarar för landsbygdens utveckling under innevarande programperiod har skött för de regionala och horisontala programmen för landsbygdsutveckling. Landsbygdsförordningens bestämmelser om information, övervakning, utvärdering och rapportering motsvarar i stora drag bestämmelserna i den gällande allmänna förordningen för strukturfonderna och de förordningar som utfärdats med stöd av den. Landsbygdsutvecklingen i form av lokala mål och åtgärder i gemenskapsinitiativprogrammet Leader har i landsbygdsförordningen införts som en del av det allmänna programarbetet och genomförandet av program. Under kommande programperiod ingår i landsbygdsutvecklingsprogrammen en axel i enlighet med Leaderdimensionen, där de lokala aktionsgrupperna ansvarar för beredningen och genomförandet av åtgärder. Om Leaderdimensionen och de åtgärder som ingår i axeln föreskrivs i artikel 61—63 § i landsbygdsförordningen. Leaderdimensionen kan även tillämpas vid beredningen och genomförandet av programmets övriga prioriterade områden.

Lagstiftningen i andra länder

Olika lösningar för förvaltning av gemenskapens finansieringsandel i Europeiska gemenskapens medlemsstater har tidigare beskrivits i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inrättande av Landsbygdsverket (RP 140/2001 rd.). Dessutom tillfrågades i samband med utarbetandet av föreliggande regeringsproposition flera medlemsstater om deras planer med tanke på den kommande programperioden. På grund av ländernas nationella beredningssituation fanns information att tillgå endast för Spanien och Irland. Förvaltningsmodellerna i dessa två länder företräder emellertid två mycket olika alternativ.

Spanien

I Spanien har förvaltningsmyndighetsuppgifterna för landsbygdsutvecklingsprogram som delfinansieras av gemenskapen under innevarande period delats mellan det nationella ministeriet och de autonoma områdenas (Autonomous Community) ministerier. När det gäller EUGFJ:s utvecklingssektion är den betalningsmyndigheten det nationella jordbruksministeriet, medan till utbetalande myndighet för förvaltningen av medlen från EUGFJ:s garantisektion har utsetts det ministerium som ansvarar för jordbruket, landsbygdsutvecklingen eller miljöfrågorna i varje enskilt autonomt område. På nationell nivå finns en myndighet som ansvarar för samordningen av verksamheten vid de utbetalande myndigheter för EUGFJ:s garantisektion. När det gäller programmen inom gemenskapsinitiativet Leader har den betalningsmyndighetens uppgifter delegerats till lokala aktionsgrupper.

Avsikten är att man under kommande programperiod endast skall genomföra regionala program i Spanien, för vilka man på nationell nivå utarbetar gemensamma åtgärder som skall införas i alla program. För varje program kommer man i enlighet med gemenskapslagstiftningen att utse en egen förvaltningsmyndighet och en egen utbetalande myndighet. Valet av de myndigheter som sköter de uppgifter som ankommer på dessa sker på regional nivå. Eftersom det finns flera utbetalande myndigheter väljs på nationell nivå ett sådant samordningsorgan som avses i artikel 6.3 i den nya finansieringsförordningen. Spanien har troligen för avsikt att inrätta det nationella landsbygdsnätverk som avses i artikel 68 i landsbygdsförordningen och den övervakningskommitté som avses i artikel 77 i anslutning till det nationella jordbruksministeriet.

I Spanien är den lagstiftande makten mycket decentraliserad. I den nationella behörigheten ingår uppställande av allmänna lagstiftningsramar, medan de autonoma områdena utfärdar detaljerade bestämmelser om stödsystemen. Den spanska förvaltningsmodellen kommer även i fortsättningen att kännetecknas av en fördelning av de uppgifter som hänförs till programmet och gemenskapens

delfinansiering på basis av uppdelningen mellan den nationella behörigheten och de autonoma områdenas behörighet. Endast de uppgifter som är gemensamma för alla områden och program kommer att skötas på nationell nivå.

Irland

I Irland har åtgärder för landsbygdsutveckling som delfinansieras från EUGFJ:s garantisektion ingått i det nationella programmet för landsbygdsutveckling. Med medel från EUGFJ:s utvecklingssektion har man delfinansierat åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i två regionala program. För förvaltningen och genomförandet av det nationella programmet för landsbygdsutveckling ansvarar med vissa undantag gällande åkerbeskogning olika enheter vid ministeriet för jordbruks- och livsmedelsärenden. Som utbetalande myndighet fungerar ekonomienheten vid ministeriet i fråga. När det gäller regionala åtgärder för landsbygdsutveckling fungerar regionala organ (Regional Assembly) som förvaltningsmyndigheter, men skötseln av förvaltningsmyndighetsuppgifterna har överförts till ministeriet för jordbruks- och livsmedelsärenden. Vid samma ministerium fungerar även den betalnings myndigheten för medel från EUGFJ:s utvecklingssektion. På samma sätt som för det nationella programmet för landsbygdsutveckling sköter de olika enheterna vid ministeriet för jordbruks- och livsmedelsärenden verkställighetsuppgifterna för regionala program för landsbygdsutveckling.

Sammantaget representerar den irländska modellen en ytterst centraliserad förvaltningsmodell, där förvaltningen och genomförandet av program i praktiken handhas av ett ministerium. Åtskillnaden mellan förvaltning och utbetalning som förutsatts i gemenskapens lagstiftning har tillsetts genom arrangemang inom ministeriet. Den enhet som ansvarar för förvaltningen av det nationella programmet för landsbygdsutveckling fungerar som betalnings myndighet för regionala åtgärder för landsbygdsutveckling. Om förvaltningen och genomförandet av stödsystem föreskrivs

huvudsakligen genom ministeriets administrativa beslut vilkas tillämpningsområde varierar från utseende av utbetalande myndighet till villkor för beviljande av stöd. Om skötseln av förvaltningsmyndighetens uppgifter föreskrivs i respektive programdokument.

Irland bereder som bäst förvaltningsmodellen för den kommande programperioden. Man har för avsikt att utreda möjligheterna att förenkla programstrukturen bland annat genom att sammanföra de utvecklingsåtgärder som delfinansieras av gemenskapen och de som finansieras med nationella medel till ett program. Sannolikt kommer ministeriet för jordbruks- och livsmedelsärenden även i fortsättningen att sköta den utbetalande myndighetens och förvaltningsmyndighetens uppgifter. Ministeriet för gemenskaps- och landsbygdsärenden sköter under den kommande programperioden vissa verkställighetsuppgifter som hänför sig till åtgärder för landsbygdsutveckling och tilldelas på motsvarande sätt uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten och förvaltningsmyndigheten. De lokala aktionsgrupper som godkänts under innevarande period kommer även att delta i genomförandet av åtgärder för landsbygdsutveckling som genomförs inom ramen för Leaderdimensionen och vissa andra åtgärder.

2.3. Bedömning av nuläget

Åtgärderna för landsbygdsutveckling inom strukturfondsprogrammen samt programmen för landsbygdsutveckling som delfinansieras med Europeiska gemenskapens medel och som uteslutande finansieras med nationella medel bildar en komplicerad helhet. Av denna anledning ingår bestämmelserna om förvaltning och stödsystem i flera Europeiska gemenskapens och nationella föreskrifter på olika nivå som bildar en omfattande lagstiftningshelhet som är svår att överblicka. Dessa svårigheter har i viss mån även återspeglats på genomförandet av program och verkställandet av stödsystem.

En förenkling av finansieringen av Europeiska gemenskapens åtgärder för landsbygdsutveckling och förvaltningen av

programmen för landsbygdsutveckling möjliggör även en koncentrerad av de nationella genomförandebestämmelserna till en lagstiftningshelhet för landsbygdsutveckling. Inledningsvis har man för avsikt att lyfta de grundläggande bestämmelserna om utarbetande och förvaltning av program för landsbygdsutveckling till lagnivå. En viktig del av förberedelserna inför programperioden är även att utveckla lagstiftningen om stödsystem. Föreskrifterna om behörigheten för de myndigheter som ansvarar för stöden för landsbygdsutveckling och deras viktigaste uppgifter bör förtydligas. Även vissa ändringar som förutsätts i grundlagen bör göras i lagstiftningen. Dessa ändringar gäller bland annat uppfyllande av kravet på föreskrifter på lagnivå när det gäller stödsystem samt bestämmelser om bemyndigande. Avsikten är att genomföra dessa i det andra skedet av totalreformen av lagstiftningen om landsbygdsutveckling.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning och alternativ för genomförandet

Om de program som finansieras från strukturfonderna och om Europeiska gemenskapens program för landsbygdsutveckling och deras finansiering föreskrivs i fortsättningen särskilt på gemenskapsnivå. När det gäller ovan nämnda program avviker medlemsstaternas skyldigheter liksom även förvaltningen av programmen och medlen från varandra. Det finns således ett behov av en särskild nationell lagstiftning om finansiering av landsbygdsutvecklingen. Syftet med propositionen är att skapa en lagstiftningsgrund för programarbetet för och genomförandet, utvärderingen och övervakningen av program som hänför sig till utveckling av landsbygden. Dessutom har man för avsikt att vad gäller programbaserade stöd inleda en reform av lagen om finansiering av landsbygdsnärings och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

De bestämmelser som ingår i propositionen

hade kunnat införas i anslutning till bestämmelserna om stödsystem, men detta ansågs oändamålsenligt både med tanke på strävan efter en förenkling av lagstiftningen och tidtabellen. Vid beredningen ansågs det viktigt att först lagstifta om arrangemangen för programarbetet och de myndighetsuppgifter som förutsätts i gemenskapens lagstiftning. I propositionen avskiljs bestämmelserna om förvaltning av program till en egen helhet. Avsikten är att om stödsystemen och villkoren och förfarandena för beviljande, utbetalning och övervakning av stöd skall föreskrivas särskilt. Avsikten är även att om verkställandet av stödsystemen och myndigheternas behörighet i samband med detta skall föreskrivas i lagstiftningen om stöden. På detta sätt försöker man se till att innehållet i lagstiftningen om de stöd som ingår i programmen är konsekvent och tydlig till sin struktur.

Avsikten med propositionen är även att så långt som möjligt samordna bestämmelserna om de program för landsbygdsutveckling som delfinansieras av Europeiska gemenskapen, nedan EU-programmen, och de program för landsbygdsutveckling som uteslutande finansieras med nationella medel, nedan de nationella programmen. Om utarbetandet, genomförandet, utvärderingen och övervakningen av EU-programmen föreskrivs i gemenskapens lagstiftning. I lagen införs nödvändiga bestämmelser om skötseln av de myndighetsuppgifter som föreskrivs i gemenskapens lagstiftning samt om det nationella genomförandet av vissa andra uppgifter som hänför sig till genomförande och övervakning av program. Till övriga delar tillämpas lagens bestämmelser på EU-program, om inget annat bestäms i gemenskapens lagstiftning.

3.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att i lagen införs bestämmelser om utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden. I lagen föreskrivs om de olika skedena i programarbetet, som består av utarbetande av en nationell plan för utveckling av landsbygden, regionala och lokala planer för

utveckling av landsbygden samt program. I lagen införs bestämmelser om olika myndigheters och lokala aktionsgruppers uppgifter vid programarbetet. För utnyttjande av mångsidig sakkännedom samt samordning av olika nationella, regionala och lokala mål och åtgärder föreskrivs om ett omfattande samarbete vid programberedningen. Dessutom föreskrivs om godkännandet av förslag gällande EU-program och nationella program.

Det föreslås att i lagen införs bestämmelser om genomförande av program. I detta sammanhang föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets och de verkställande myndigheternas uppgifter på allmän nivå. De egentliga verkställande uppgifterna i samband med beviljande, utbetalning och övervakning av stöd sköts av arbetskrafts- och näringscentralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Till den del som andra än myndigheter deltar i genomförandet av program har till lagen föreslagits bestämmelser om valet av dessa aktörer och deras ansvar vid skötseln av uppgifter. Som ett led i genomförandet av program föreskrivs även om anordnande av övervakning av genomförandet av program. Dessutom föreskrivs om utförandet av nödvändiga utvärderingar med tanke på utarbetandet och genomförandet av program.

Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter utfärdande av genomförandebestämmelser om utarbetande och förvaltning av EU-program. Det föreslås att i lagen införs ett särskilt kapitel med föreskrifter om de arrangemang för genomförande som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter. I detta kapitel föreskrivs om utseende av utbetalande myndighet som avses i artikel 6 i den nya finansieringsförordningen, dess styrning och övervakning av de verkställande myndigheterna samt om övriga uppgifter som gäller förvaltningen av gemenskapens finansieringsandel. Dessutom föreslås bestämmelser om uppgifterna i samband med förvaltningen av programmet, såsom jord- och skogsbruksministeriets ställning som sådan förvaltningsmyndighet som avses i artikel 75 i landsbygdsförordningen samt om tillsättandet av en övervakningskommitté för program. I lagen införs även bestämmelser

om inrättande av och uppgifterna för det nationella landsbygdsnätverk som avses i artikel 68 i landsbygdsförordningen.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten. Däremot har de program som utarbetas med stöd av den föreslagna lagen ekonomiska verkningar som uppstår av de stödsystem som används vid genomförandet av program samt skötseln av de uppgifter som hänför sig till utarbetande, genomförande, övervakning och utvärdering av programmen. Under programperioden 2007—2013 kommer man med medel från EJFLU och motsvarande nationella medel att finansiera åtminstone programmet för utveckling av landsbygden på finska fastlandet. Beloppet av den årliga statliga finansieringsandelen för ett EU-program fastställs i sista hand på basis av den finansiering som fås från EJFLU för de åtgärder som ingår i programmet samt programmets totalfinansiering och dess fördelning över finansieringsperioden. Även det tekniska stödets andel specificeras närmare i programmet. De ekonomiska konsekvenserna av genomförandet av EU-program kan inte uppskattas i detta skede, eftersom EG:s finansieringsandel från EJFLU för programperioden 2007—2013 och motsvarande nationella finansieringsandel ännu inte har fastställts. I statsrådets rambeslut av den 23 mars 2006 konstateras att ändringarna för EU:s nya finansieringsperiod inte har beaktats i anslagen för landsbygdsutveckling i budgetramen för 2007—2011.

Propositionen har indirekta konsekvenser för den ekonomiska situationen för gårdsbruksheter och andra företag på landsbygden. Den föreslagna lagen skapar en ram för utarbetande och genomförande av sådana program som hänför sig till utveckling av landsbygden i vilka ingår direkt penningstöd till ovan nämnda aktörer samt åtgärder som indirekt förbättrar verksamhetsförutsättningarna för företag på landsbygden och boendemiljön för dem som är bosatta på landsbygden samt främjar ett

hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar på landsbygden.

4.2. Verknningar på myndigheternas verksamhet

Propositionen har som syfte att skapa en ram för utarbetandet av EU-program och nationella program. I den föreslagna lagen ingår även allmänna föreskrifter om de aktörer som deltar i genomförandet av program och om deras uppgifter. Propositionen innehåller i sak inga betydande ändringar i fråga om ställningen för de myndigheter som ansvarar för landsbygdsutvecklingen. Propositionen innebär inte heller i praktiken att myndighetsuppgifterna ökar jämfört med nuläget.

När det gäller EU-programmen föreskrivs om skötseln av förvaltningsmyndighetens uppgifter och utnämning av den som skall sköta den utbetalande myndighets uppgifter i den föreslagna lagen. I fråga om nationella program föreskrivs om de delvis motsvarande uppgifterna för förvaltning av program och medel. Jord- och skogsbruksministeriet utser den utbetalande myndigheten. Enligt förslaget skall jord- och skogsbruksministeriet fungera som förvaltningsmyndighet. I förslaget har man även försökt ta i beaktande verksamheten vid det nya verk som skall inrättas inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Det nya verket kommer sannolikt att ansvara för vissa uppgifter i samband med förvaltningen av program och medel som jord- och skogsbruksministeriet sköter i egenskap av förvaltningsmyndighet för EU-program och ansvarigt ministerium för landsbygdsutvecklingen. Således föreskrivs i lagen att jord- och skogsbruksministeriet kan överföra uppgifter som hör till dess behörighet på en myndighet inom sitt förvaltningsområde genom jord- och skogsbruksministeriets förordning.

Vid skötseln av de uppgifter som föreskrivs i lagen skall säkerställas en omfattande representation av lokala aktörer och deras möjligheter att påverka. I propositionen ingår bestämmelser om samarbete vid utarbetandet av planer och program samt vid

övervakningen av genomförandet av program. Inom programarbetet sker samarbetet mellan de myndigheter som ansvarar för utarbetandet av programmet eller planen och övriga för utvecklingen av landsbygden viktiga myndigheter, arbetsmarknads- och intresseorganisationer, föreningar och motsvarande aktörer. Dessutom föreskrivs i lagen om samarbete med andra ministeriet vid utarbetandet av program när programmet berör deras verksamhetsområde. I lagen införs även bestämmelser om ovan nämnda samarbetsparter i de organ som inrättas för övervakning av program samt i genomförandet av program via en lokal aktionsgrupp.

4.3. Miljökonsekvenser

Propositionen har inga omedelbara miljökonsekvenser. I de program som omfattas av den föreslagna lagens tillämpningsområde kommer dock att ingå åtgärder som främjar ett hållbart nyttjande av jordbruks- och skogsmark. Sådana åtgärder är bland annat miljöstöden för jordbruket, med hjälp av vilka man främjar användningen av miljövänliga produktionsmetoder som överstiger de krav som ställs i lagstiftningen, och bevarandet av genresurser inom jordbruket.

4.4. Samhälleliga konsekvenser

Propositionen har direkta och indirekta konsekvenser för den regionala utvecklingen. Lagen främjar även indirekt företagsverksamhet, särskilt på landsbygden. Den viktigaste målsättningen för de program som utarbetas på basis av den föreslagna lagen kommer att vara en diversifiering av ekonomin på landsbygden, främjande av konkurrensförmågan för företag på landsbygden samt förbättrande av boendemiljön på landsbygden. Dessa mål uppfylls på regional och lokal nivå. De viktigaste instrumenten är stödande av kunskaps- och investeringar och övriga förutsättningar för företagsverksamhet på landsbygden. Genom åtgärderna främjas bibehållande av bosättning och infrastruktur även i avlägsna belägna områden. Dessutom

bidrar samarbetet mellan myndigheter och övriga aktörer för utveckling av landsbygden till de lokalt och regionalt uppställda målens verkkningsgrad vid utarbetandet av programmet samt uppfyllandet av målen vid genomförandet av programmet. Genom åtgärder som syftar till att stöda företagsverksamhet på landsbygden främjar propositionen sysselsättningen och bibehållandet av arbetsplatser på landsbygden.

Propositionen har inga direkta konsekvenser för jämställdheten mellan könen. Genom de åtgärder som ingår i landsbygdsutvecklingsprogrammen främjar propositionen indirekt sysselsättningen av jordbrukares makar genom företagsverksamhet på gårdsbruksenheter eller utanför den. Enligt artikel 76 i landsbygdsförordningen skall organ och medborgargrupper som arbetar för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män få information om de möjligheter som programmet ger och om reglerna för att få stöd via programmet. Dessutom indelas övervakningsuppgifterna vid övervakningen av genomförandet av programmen i mån av möjlighet enligt kön. Detta gör det möjligt att följa konsekvenserna enligt kön samt att dra slutsatser om dessa till exempel i samband med halvtidsutvärderingen av programmet.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. I samband med beredningen av propositionen har jord- och skogsbruksministeriet begärt utlåtanden om verkningarna av lagstiftningen om finansiering av landsbygdsnäringarna av arbetskrafts- och näringscentralerna, finansiella institut och Maaseudun Kehittäjät ry som representant för kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. I begäran om utlåtande bad man mottagarna fästa särskild uppmärksamhet vid lagstiftningens struktur, eventuella tolkningsproblem och övriga erfarenheter av tillämpningen av lagstiftningen. I propositionen har man i mån av möjlighet försökt avhjälpa de problem i

fråga om den gällande lagstiftningens struktur som framkommit i utlåtandena. Övriga omständigheter som framförts i utlåtandena kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med revideringen av lagstiftningen om finansiering av landsbygdsnäringarna.

5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats

Yttranden om propositionen har begärts av följande instanser: finansministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, arbetsministeriet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet, arbetskrafts- och näringscentralernas landsbygdsavdelningar, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Finlands Kommunförbund, Maaseudun Kehittäjät ry samt aktionsgruppsenheten vid Byaverksamhet i Finland rf. Dessutom har utlåtanden om regeringspropositionen begärts av jord- och skogsbruksministeriets avdelningar och ekonomienheten.

I utlåtandena fästes uppmärksamhet bland annat vid bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna av regeringens proposition, beskrivningen av samordningsförfarandena vid utarbetande och genomförande av program i regeringspropositionens motivering samt bestämmelserna om valet av lokala aktionsgrupper och deras tjänsteansvar. Regeringens proposition har i mån av möjlighet ändrats på basis av utlåtandena. En del av de omständigheter som framkom i utlåtandena var sådana att det är ändamålsenligt att beakta dem i bestämmelserna om de stödsystem som ingår i programmen.

6. Samband med andra propositioner

Regeringens proposition utgör det första skedet av förberedelserna inför kommande programperiod och revideringen av lagstiftningen om finansiering av landsbygdsnäringarna. Avsikten är att i samband med andra skedet under höstsessionen 2006 till riksdagen överlämna lagförslag för reglering av de stöd som ingår

i programmen, verkställandet av dem och myndigheternas behörighet vid skötseln av verkställighetsuppgifter. Av dessa skulle den ena propositionen gälla miljöstödet för jordbruket, kompensationsbidrag och vissa andra åtgärder som hänför sig till ett hållbart nyttjande av naturtillgångar och den andra bland annat åtgärder som siktar till att diversifiera företagsverksamheten på landsbygden och främja landsbygdsföretagens konkurrensförmåga. Det är motiverat att föreskriva särskilt om ovan nämnda stödåtgärder, eftersom grunderna för fastställande av stöd och de förfaranden som tillämpas för dem avviker från varandra.

Regeringens proposition anknyter till det

lagstiftningsprojekt för inrättande av ett landsbygdsverk som är under beredning. Om landsbygdsverkets uppgifter föreskrivs i lagen om inrättande av verket i fråga. Uppgifterna i detalj och behörigheten för det verk som skall inrättas följer dock av gemenskapens och nationella bestämmelser om varje uppgift. Avsikten med det lagförslag som ingår i regeringens proposition är att göra det möjligt att överföra vissa uppgifter i samband med förvaltningen av program och medel som hör till jord- och skogsbruksministeriet till det ämbetsverk som skall inrättas. Behörigheten att sköta verkställighetsuppgifter beträffande stödssystem som ingår i programmen fastställs i lagstiftningen om stödsystemen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Avsikten är att lagen skall tillämpas på utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde. Som program som hänför sig till utveckling av landsbygden anses särskilt sådana åtgärder vilkas planering och genomförande har organiserats i form av ett enhetligt program och vilkas syfte är att utveckla näringsverksamheten på landsbygden, förbättra gårdsbrukens konkurrenskraft samt förbättra boendemiljön och livskvaliteten på landsbygden, främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar eller på andra motsvarande sätt utveckla landsbygden. Lagen tillämpas på EU-program och nationella program.

Avsikten är att verksamheten inom de program som hör till lagens tillämpningsområde skall vara omfattande. Vad gäller utvecklingen av näringsverksamheten på landsbygden samt förbättrandet av boendemiljön och

livskvaliteten kunde programmet innehålla åtgärder för förbättrande av förhållandena för alla som är bosatta på landsbygden samt stöd till startande och utvecklande av mikroföretag på landsbygden oberoende av deras verksamhetsområde. I praktiken begränsas lagens tillämpningsområde av programmets samband med EG:s mål för utveckling av landsbygden och de strategiska målen i den nationella planen för utveckling av landsbygden. Vid utarbetandet och genomförandet av program säkerställs dessutom att de inte överlappar åtgärder som genomförs inom andra förvaltningsområden.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall tillämpas på programarbetet och på förvaltningen av programmen och medlen. Med programarbete avses utarbetande av den nationella planen för utveckling av landsbygden, regionala och lokala planer för utveckling av landsbygden samt program liksom ändringar och godkännande av program. Med förvaltning av program avses å sin sida planering, upprätthållande, styrning och rapportering som hänför sig till genomförandet av program samt utvärdering, övervakning och genomförande av program som ett effektivt genomförande av programmet i enlighet med bestämmelserna förutsätter. Motsvarande uppgifter anknyter

till förvaltningen av medel.

Lagen tillämpas inte på program som finansieras genom EG:s strukturfonder, Europeiska garantifonden för jordbruket eller Europeiska fiskerifonden, även om i dessa ingår åtgärder som hänför sig till utveckling av landsbygden. Även de särskilda program som avses i 14 § i regionutvecklingslagen faller utanför lagens tillämpningsområde.

2 §. Förhållande till Europeiska gemenskapens lagstiftning. Lagen tillämpas på utarbetande och förvaltning av EU-program, om inte något annat följer av gemenskapens lagstiftning. I landsbygdsförordningen föreskrivs om programarbete samt de uppgifter som hänför sig till förvaltningen av program. Om förvaltningen av de medel som används för genomförandet av ett program föreskrivs i den nya finansieringsförordningen. Dessutom kommer Europeiska kommissionen att utfärda föreskrifter om genomförande av förvaltningen av program och medel. Den nationella lagstiftningen om förvaltningen av program och medel har närmast som syfte att meddela de föreskrifter som krävs för skötseln av de myndighetsuppgifter som gemenskapsförordningarna förutsätter. Tillämpningen av dessa föreskrifter på EU-program granskas för varje enskild bestämmelse nedan.

3 §. Definitioner. I lagens 3 § föreskrivs om definitionerna. Enligt paragrafens 1 punkt avses med program sådana program som hänför sig till utveckling av landsbygden som finansieras med EG:s och nationella medel eller uteslutande med nationella medel. Med verkställande myndighet avses enligt 2 punkten arbetskrafts- och näringscentralerna samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, som inom sina respektive områden ansvarar för genomförandet av de stödsystem som används vid verkställandet av program. I paragrafens 3 punkt fastställs att med en lokal aktionsgrupp avses en sammanslutning som verkar inom ett begränsat geografiskt område och som består av lokala aktörer som deltar i landsbygdsutvecklingen. Ett geografiskt område kan vara vilket som helst landsbygdsområde som en lokal aktionsgrupp definierat som sitt verksamhetsområde, som dock inte ingår i en

annan lokal aktionsgrupps verksamhetsområde. Enligt paragrafens 4 punkt avses med landsbygdsförordningen rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Med finansieringsförordningen avses enligt 5 punkten rådets förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Enligt paragrafens 6 punkt avses med Europeiska gemenskapens finansieringsandel medel ur Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som avses i artikel 2.1 b i finansieringsförordningen. EJFLU deltar under programperioden 2007–2013 i finansieringen av programmet för utveckling av landsbygden på finska fastlandet.

2 kap. Programarbete

I kapitlet om programarbete föreskrivs om det nationella utarbetandet och godkännandet av nationella program och förslag som avser EU-program. I kapitlet införs bestämmelser om den nationella plan för utveckling av landsbygden som utarbetas till grund för beredningen av program samt beredningen av regionala och lokala planer för utveckling av landsbygden och samordningen av dessa med andra program. När det gäller EU-program är avsikten med bestämmelserna i detta kapitel att genomföra de viktigaste kraven som landsbygdsförordningen ställer på programarbetet.

I kapitlet föreskrivs om de myndigheter som ansvarar för programarbetets olika skeden och övriga aktörer som deltar i programarbetet. I artikel 5 i landsbygdsförordningen föreskrivs om medlemsstatens skyldighet att se till att EJFLU:s stöd som beviljas genom programmen för landsbygdsutveckling ligger i linje med gemenskapens verksamhet, politik och prioriteringar. Särskilt skall förenligheten med EG:s ekonomiska och sociala sammanhållning och finansieringen från Europeiska fiskerifonden säkerställas. Förenligheten skall säkerställas i den nationella planen för utveckling av landsbygden och i programmen för landsbygdsutveckling. Förutom i fråga om

EG:s politik och prioriteringar skall medlemsstaterna också se till att de stödåtgärder som ingår i programmen är förenliga med stödåtgärderna inom EG:s övriga finansieringsinstrument, såsom strukturfonderna, Europeiska fiskerifonden och Europeiska garantifonden för jordbruket. Enligt artikel 6 i landsbygdsförordningen skall medlemsstaterna i alla skeden av programarbetet säkerställa partnerskap. Med detta avses förutom samarbete mellan kommissionen och medlemsstaten även samarbete med av medlemsstaten utsedda regionala och lokala myndigheter, samt andra berörda myndigheter och aktörer som representerar näringslivet och det civila samhället.

4 §. Nationell plan för utveckling av landsbygden. Om den nationella planen för utveckling av landsbygden, nedan den nationella planen, och dess ställning vid beredningen av EU-programmen föreskrivs i artikel 11 i landsbygdsförordningen. Enligt nämnda artikel fungerar den nationella strategiska planen som ett redskap för den strategiska planeringen samt utgör en ram för utarbetandet av program för landsbygdsutveckling. Planen genomförs via programmen för landsbygdsutveckling.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om utarbetande, genomförande och övervakning av den nationella planen. För utarbetandet av den nationella planen ansvarar jord- och skogsbruksministeriet, som ser till att de åtgärder som ingår i den nationella planen överensstämmer med gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutvecklingen som avses i artikel 9 i landsbygdsförordningen, nedan kallade gemenskapens riktlinjer, samt med gemenskapens övriga politikområden. Den nationella planen genomförs i form av program eller andra nationella åtgärder. Övervakningen av genomförandet av den nationella planen sker antingen genom från programövervakningen åtskilda sammanfattande rapporter som sänds till kommissionen vartannat år eller som en del av de årsrapporter som gäller programmen. Det övergripande ansvaret för genomförandet och övervakningen av planen bärs av jord- och skogsbruksministeriet.

Den nationella planen utarbetas enligt

artikel 12 i landsbygdsförordningen i nära samarbete med kommissionen. I praktiken innebär detta bilaterala förhandlingar med kommissionen, där kommissionen säkerställer att den nationella planen överensstämmer med gemenskapens riktlinjer. I nämnda artikel förutsätts partnerskap vid beredningen av den nationella planen. Avsikten är att de aktörer som avses i 8 § i den föreslagna lagen skall delta i utarbetandet av den nationella planen. På samarbete med landskapet Åland tillämpas bestämmelserna i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). I samband med beredningen av den nationella planen hörs dessutom andra ministerier, verkställande myndigheter samt olika medborgargrupper och organisationer som deltar i landsbygdsutvecklingen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om godkännandet av den nationella planen. Enligt artikel 12 i landsbygdsförordningen skall den nationella planen skickas in till kommissionen innan landsbygdsutvecklingsprogrammen skickas in. Kommissionen fattar emellertid inte något egentligt beslut om godkännande av den nationella planen. Den nationella planen är ett betydande instrument för planering och styrning av den nationella landsbygdsutvecklingen. Därför föreslås att statsrådet skall godkänna den nationella planen innan den sänds till kommissionen.

5 §. Regionala planer för utveckling av landsbygden. I paragrafen föreskrivs om möjligheten att för uppställande av regionala mål och beredning av åtgärder för genomförande av dem utarbeta regionala planer för utveckling av landsbygden, nedan kallade regionala planer. Bestämmelsen tillämpas för beredning av de delar av EU-program och nationella program som främjar regionala mål. Åtgärder som främjar nationella mål bereds centraliserat med iakttagande av bestämmelserna i 7 och 8 §.

Arbetskrafts- och näringscentralerna ansvarar för utarbetandet av de regionala planerna. Deras uppgift är att vid beredningen av de regionala planerna se till att de samordnas med övriga program som genomförs i regionen och planerna gällande dessa. Syftet med samordningen är att se till att de åtgärder som genomförs i regionen

kompletterar varandra.

Det föreslås att i 5 § 2 mom. införs ett bemyndigande att vid behov genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande av regionala planer, deras innehåll och struktur samt samordning. Med stöd av bemyndigandet föreskrivs närmare om arbetskrafts- och näringscentralernas uppgifter vid utarbetandet av regionala planer, om de regionala planernas innehåll och struktur samt om de förhandlingar som förs i regionen.

6 §. Lokala planer för utveckling av landsbygden. Syftet med utarbetandet av lokala planer för utveckling av landsbygden, nedan lokala planer, är att i programarbetet ha ett tillvägagångssätt som utgår från gräsrotsnivå och som siktar till uppfyllande av lokala mål. I paragrafen föreskrivs om utarbetande av lokala planer och deras ställning i programarbetet. De lokala planerna som utarbetas av lokala aktionsgrupper utgör inga självständiga delar av ett program, utan de utnyttjas i programarbetet vid uppställandet av lokala mål och planeringen av de åtgärder som hänför sig till dessa.

Paragrafen gäller EU-program och nationella program. I fråga om EU-program har bestämmelsen som syfte att för sin del på det nationella planet genomföra bestämmelserna i artikel 6.3 och artiklarna 61 och 62 i landsbygdsförordningen. I artikel 6.3 föreskrivs om medlemsstatens regionala och lokala myndigheters och andra myndigheters samt näringslivets och det civila samhällets representanters deltagande i programarbetets olika skeden. I lagens 21 §, som gäller godkännande av lokala aktionsgrupper, förutsätts att de aktörer som avses i 8 § är representerade i den lokala aktionsgruppen. För genomförande av lokal representation förutsätts i 21 § dessutom att de personer som är bosatta inom en lokal aktionsgrupps verksamhetsområde är representerade i aktionsgruppen. I artiklarna 61 och 62 i landsbygdsförordningen föreskrivs om programarbete som skall genomföras inom ramen för den så kallade Leaderdimensionen, enligt vilken utarbetandet och genomförandet av ett program eller en del av det genomförs via

lokala planer av lokala aktionsgrupper.

Det är inte nödvändigt att särskilt föreskriva om godkännande av lokala planer, utan den lokala planen godkänns i samband med godkännandet av den lokala aktionsgruppen i enlighet med 21 §. De lokala aktionsgrupperna sänder den lokala planen till jord- och skogsbruksministeriet samtidigt med sin ansökan om godkännande.

Det föreslås att i 2 mom. införs ett bemyndigande att vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande av lokala planer samt deras innehåll och struktur. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om de lokala aktionsgruppernas uppgifter vid utarbetandet av lokala planer samt de lokala planernas innehåll och struktur.

7 §. Program. I paragrafen föreskrivs om utarbetande, ändring och godkännande av förslag till program. Lagen tillämpas på EU-program och nationella program. Ansvar för beredningen av program bärs av jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen av EU-program iakttas dessutom de närmare bestämmelserna om tidtabellen för utarbetande av program och innehållet i program samt ändring och godkännande av program i landsbygdsförordningen och den förordning om verkställighet som kommer att utfärdas med stöd av den. Enligt artikel 18.1 i landsbygdsförordningen skall landsbygdsutvecklingsprogrammen utarbetas i nära samarbete med de partner som avses i artikel 6. Programberedningen görs vid ministeriet som tjänsteuppdrag samt inom olika arbetsgrupper där de aktörer som avses i lagens 8 § är representerade.

Ett förslag till nationellt program eller EU-program utarbetas med utgångspunkt i den nationella planen. Med detta avses att programmen och programförslagen skall överensstämma med den nationella planen. De regionala och lokala planernas betydelse varierar beroende på program och den åtgärd som ingår i programmet. Till exempel utvecklingsåtgärderna beträffande ett hållbart nyttjande av naturtillgångar bereds i stor utsträckning i arbetsgrupper som jord- och skogsbruksministeriet inrättat för programarbetet, och de regionala planerna har inte så stor betydelse som till exempel i samband med åtgärder för en mångsidigare

näringsverksamhet på landsbygden. De lokala planerna kan utnyttjas i samband med alla åtgärder.

Jord- och skogsbruksministeriet skall även ansvara för samordningen av programförslagen med EG:s övriga finansieringsinstrument och program. Sådana är framför allt EG:s strukturfonder, Europeiska fiskerifonden och Europeiska garantifonden för jordbruket samt de program som finansieras med medel från dessa. I ovan nämnda arbetsgrupper som inrättats för beredning av program säkerställs förfarandena för samordning och additionalitet, som även definieras i vederbörande nationella strategi- och programdokument. Syftet är att se till att överlappande finansiering inte beviljas för likadana åtgärder från flera finansieringskällor och att de åtgärder som stöds inom de olika programmen kompletterar varandra.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om godkännandet av program. Ett förslag till EU-program godkänns av statsrådet innan det sänds till kommissionen. Enligt artikel 18 i landsbygdsförordningen skickas programförslagen till kommissionen, som gör en bedömning av förslagen på grundval av landsbygdsförordningen, gemenskapens riktlinjer och den nationella planen. Förslaget behandlas också av landsbygdsutvecklingskommittén som avses i artikel 90 i landsbygdsförordningen. Kommittén är en sådan förvaltningskommitté som avses i artikel 4 i rådets beslut 1999/468/EG om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter. Det slutliga beslutet om godkännande av ett program fattas emellertid av kommissionen efter att den har fått förvaltningskommitténs utlåtande. Om godkännande av nationella program beslutar statsrådet på föredragning från jord- och skogsbruksministeriet.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om det förfarande som skall iaktas vid ändring av program och godkännande av ändringar. Enligt bestämmelsen iaktas vid ändring av ett program i tillämpliga delar vad som bestäms om utarbetande och godkännande av program. I praktiken innebär detta att en ändring av ett program skall överensstämma

med den nationella planen. Vid beredningen av en ändring bör man vid behov se till att ändringen samordnas med övriga program och finansieringsinstrument. Ett förslag till ändring av ett nationellt program och ett EU-program godkänns av statsrådet. Ett ändringsförslag till ett EU-program behandlas och godkänns med vissa undantag i enlighet med artikel 78 i landsbygdsförordningen den övervakningskommitté som utsetts för programmet innan förslaget läggs fram för statsrådet och kommissionen för godkännande.

Alla ändringar av ett program förutsätter inte kommissionen beslut om godkännande. Om sådana situationer föreskrivs i den förordning om verkställighet som utfärdas med stöd av landsbygdsförordningen. I paragrafens 3 mom. föreslås att det på nationell nivå skall föreskrivas om de situationer där en ändring av ett program inte förutsätter statsrådets godkännande, utan förslaget till ändring av ett nationellt program eller ett EU-program godkänns av jord- och skogsbruksministeriet. Sådana ändringar är närmast administrativa och tekniska ändringar av ringa betydelse som anknyter till förvaltningen av ett program och de stödsystem som används vid genomförandet av program. Ändringar som påverkar finansieringen av de åtgärder som ingår i ett program behandlas dock alltid av statsrådet.

8 §. Samarbete. I denna paragraf föreskrivs om genomförande av programarbete i samarbete med samhällets olika aktörer. Samarbetet sker mellan den myndighet som sköter varje enskild uppgift, för utvecklingen av landsbygden viktiga myndigheter, arbetsmarknads- och näringsorganisationer, föreningar och motsvarande aktörer. Syftet med bestämmelsen är att nationellt genomföra kraven i artikel 6 i landsbygdsförordningen om iakttagande av principen om partnerskap vid beredningen av den nationella planen och program samt att garantera ett mångsidigt kunnande och sakkunskap hos dem som deltar i landsbygdsutvecklingen samt att deras åsikter utnyttjas i programarbetet. Samarbetet har beskrivits ovan i samband med de bestämmelser som gäller programarbetets olika skeden.

I program ingår ofta åtgärder som anknyter till andra ministeriers verksamhetsområden. Härvid förhandlas om programmets tillämpningsområde eller åtgärdernas innehåll med vederbörande ministerier. Till exempel i fråga om företagsstöd och stöd för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter förhandlas om programmets tillämpningsområde och genomförandesätt med handels- och industriministeriet. På motsvarande sätt förhandlas om åtgärder för ett miljövänligt jordbruk som ingår i ett program med miljöministeriet.

Det föreslås att i paragrafen införs ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare föreskrifter om för utvecklingen av landsbygden viktiga myndigheter, arbetsmarknads- och näringsorganisationer, föreningar och motsvarande aktörer samt om samarbetet med dessa i olika skeden av programarbetet. Övan nämnda aktörer varierar i programarbetet på nationell, regional och lokal nivå. Även samarbetsformen kan variera beroende på vilket skede av programarbetet det är fråga om.

3 kap. Genomförande av program

Avsikten är att i detta kapitel samla de allmänna bestämmelserna om genomförande av nationella program och EU-program till den del inte annat föreskrivs om EG:s finansieringsandel i gemenskapens lagstiftning eller i lagförslagets 4 kapitel. Genomförande av program innebär skapande och upprätthållande av sådana allmänna förutsättningar för genomförande av program som anordnande av verkställande av programmet, dess styrning och övervakning, samordning av genomförandet av programmet med andra program samt anordnande av övervakningen av genomförandet av programmet och dess verkningar. Om uppgifterna för verkställande av de stöduppgifter som ingår i program föreskrivs i kapitlet på allmän nivå. Avsikten är att om de uppgifter och befogenheter som hänför sig till stödsystemen skall föreskrivas särskilt i föreskrifterna om stödsystemen.

9 §. Jord- och skogsbruksministeriets

uppgifter. Enligt 1 mom. 1 punkten i denna paragraf ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för planeringen av användningen av medel i anknytning till genomförandet av program, beredningen av fördelningen av medel samt anvisningen av medel för genomförande av program. Med detta avses planering av den fleråriga och årliga allokeringen av programmedlen enligt åtgärd och enligt region för programperioden, beredning av fördelningen av de medel och det tekniska stöd som reserverats för genomförande av program samt anvisning av dessa till myndigheternas förfogande. Enligt 1 mom. 2 punkten ansvarar ministeriet för planeringen och utvecklingen av verkställandet. Med detta avses bland annat planering och upprätthållande av de blanketter och datasystem som behövs vid verkställandet samt instruktioner till stödmottagarna i form av ansökningsanvisningar. Enligt 1 mom. 3 punkten ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för utbetalningen av programmedel samt anordnande av en tillräcklig övervakning av användningen av medel. Om skötseln av uppgifter i samband med förvaltningen av Europeiska gemenskapens finansieringsandel föreskrivs utöver i landsbygdsförordningen även i den nya finansieringsförordningen. Bestämmelserna om det nationella genomförandet av dessa förordningar har införts i kapitel 4. Således gäller bestämmelsen i 3 punkten endast nationella program. Enligt momentets 4 punkt ansvarar ministeriet även för anordnande av utvärderingen och övervakningen av samt informationen om programmet.

Till de uppgifter som nämns i 1 mom. anknyter utarbetande av utredningar och redogörelser om genomförandet av programmet till dem som övervakar användningen av offentliga medel samt rapportering om de stöd som används för utveckling av landsbygden till EG och övriga internationella aktörer. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar även för detta.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets rätt att leda och övervaka de verkställande myndigheterna och de lokala aktionsgrupperna vid skötseln

av de uppgifter som avses i lagen. Ledningen och övervakningen av de verkställande myndigheterna och de lokala aktionsgrupperna har som syfte att säkerställa ett enhetligt och effektivt genomförande av programmet i regionerna. Med ledning avses nödvändig verksamhetsmässig eller administrativ ledning för uppnående av ovan nämnda mål, såsom anvisningar och utbildning. Med övervakning avses övervakning av verksamheten och förvaltningen som framför allt gemenskapslagstiftningen förutsätter av förvaltningsmyndigheten. Ledningens och övervakningens betydelse vid genomförandet av EU-program utreds närmare i samband med 14 §.

10 §. Regionalt genomförande. I paragrafens 1 mom. föreskrivs på allmän nivå om genomförandet av program vid arbetskrafts- och näringscentralerna och kommunens landsbygdsnäringsmyndigheter. Paragrafen gäller genomförande av såväl EU-program som nationella program.

De verkställande myndigheterna skulle inom sitt område ansvara för de uppgifter som gäller beviljande, utbetalning och övervakning av stöd i enlighet med vad som särskilt föreskrivs i lag. I paragrafen föreskrivs även om med stöd av 21 § i den föreslagna lagen godkända aktionsgruppers möjlighet att delta i skötseln av ovan nämnda uppgifter enligt vad som om detta särskilt föreskrivs i lag.

I praktiken ansvarar de verkställande myndigheterna inom sitt område för de uppgifter som gäller ansökan om samt beviljande, utbetalning och övervakning av stöd. Arbetskrafts- och näringscentralerna beslutar om beviljande, utbetalning och återkrav av stöd. Kommunens landsbygdsnäringsmyndigheter ansvarar för besluten om beviljande av stöd samt insamlingen av uppgifter om inbetalning och återkrav och för vidarebefordran av dessa till jord- och skogsbruksministeriet eller, i fråga om stöd som delfinansieras av EG, till den utbetalande myndigheten som avses i 15 §. De verkställande myndigheterna bevarar de handlingar som uppstått vid skötseln av uppgifter och ser till att uppgifterna om beviljad finansiering som skall utbetalas samt finansieringens resultat införs i

övervakningsregistren. De lokala aktionsgrupper som jord- och skogsbruksministeriet godkänt kan delta i genomförandet av de stödsystem som används vid genomförandet av program bland annat genom att avge utlåtanden om de projekt för vilka finansiering har sökts. De lokala aktionsgruppernas uppgifter utreds närmare i samband med 21 §.

Genom bestämmelsen tilldelas de verkställande myndigheterna eller de lokala aktionsgrupperna inte några befogenheter som behövs för skötseln av uppgifter, utan detta görs i de lagar som föreskriver om de stödsystem som används vid genomförandet av programmen. När det gäller utvecklingsstöden för att diversifiera företagsverksamheten på landsbygden och förbättra gårdsbrukens konkurrenskraft och boendemiljön på landsbygden sker lagstiftningen om arbetskrafts- och näringscentralernas uppgifter och behörighet i lagstiftningen om dessa stöd för landsbygdsutveckling. När det gäller stöden för främjande av ett hållbart nyttjande av naturtillgångar föreskrivs om kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheters och arbetskrafts- och näringscentralernas uppgifter och behörighet i lagstiftningen om stöd för miljövänligt jordbruk, kompensationsbidrag och djurskydd. Lokala aktionsgrupper kan delta i genomförandet av program inom båda ovan nämnda system. Även om deras uppgifter och behörighet föreskrivs särskilt i ovan nämnda bestämmelser.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om de verkställande myndigheternas och de lokala aktionsgruppernas skyldighet att utan hinder av sekretessbestämmelserna meddela jord- och skogsbruksministeriet de upplysningar som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivs för ministeriet. I samband med genomförandet av programmet samlas nödvändiga uppgifter med tanke på effektiviteten för och övervakningen av genomförandet av programmet. Jord- och skogsbruksministeriet behöver den information som insamlats under genomförandet av programmet även för att sköta de skyldigheter som ålagts förvaltningsmyndigheten i gemenskapslagstiftningen samt för att

planera, utveckla och övervaka användningen av medel och genomförandet av programmet.

11 §. Regional samordning. Paragrafen innehåller en grundläggande bestämmelse om den regionala samordningen av genomförandet av program. Genomförandet av de regionala åtgärder som ingår i program skall samordnas med övriga planer och stödåtgärder som genomförs i regionen. Syftet är att säkerställa att inom ramen för ett program inte beviljas offentlig finansiering som överlappar eller står i strid med andra program och stödssystem och att åtgärderna kompletterar varandra.

Av landsbygdsförordningens bestämmelser följer att EU-program och den finansiering som ingår i dem skall verkställas konsekvent på ett sätt som kompletterar övriga stödåtgärder. I artikel 5 i landsbygdsförordningen föreskrivs om kraven på åtgärderna för utveckling av landsbygden. Medlemsstaterna skall enligt artikel 5.2 se till att stöden från EJFLU överensstämmer med målen för den ekonomiska och sociala sammanhållningen och Europeiska fiskerifonden. Utöver samordningen av mål på gemenskapsnivå skall medlemsstaterna enligt artikel 5.4 säkerställa samordningen mellan stödet från gemenskapens olika finansieringskällor. Särskilt skall säkerställas förenligheten och additionaliteten mellan stödet från EJFLU samt det stöd som beviljas från strukturfonderna och Europeiska fiskerifonden. Det skall också säkerställas att det finns en koppling mellan de utvecklingsåtgärder som finansieras från EJFLU och de åtgärder som finansieras via Europeiska garantifonden för jordbruket.

Den nationella samordningen av program sker huvudsakligen i samband med programarbetet. På regional nivå genomförs emellertid flera olika program och stödssystem som kan innehålla liknande finansieringsmöjligheter. I programmen kan även ingå åtgärder där det är motiverat att samordna genomförandet på nationell nivå, även om det är regionala eller lokala myndigheter som sköter genomförandet.

I paragrafen föreskrivs om den allmänna skyldigheten att uttryckligen samordna genomförandet av regionala åtgärder med

andra program och stödåtgärder som genomförs i regionen. Med regionala åtgärder avses åtgärder som införts för genomförande av regionala mål och som definierats regionvis. Sådana åtgärder är under innevarande programperiod de utvecklingsstöd som ingår i mål 1-programmen och de regionala programmen för landsbygdsutveckling. Det är ändamålsenligt att föreskriva om det förfarande som skall iakttas vid samordningen i lagstiftningen om stödssystemen, eftersom den regionala samordningen för sin del har ett nära samband med processen för behandling av stödsökningar. Förfarandena och de myndigheter som ansvar för samordningen kan även variera beroende på stödssystem. Även föreskrifter som gäller andra program och stödssystem än de program som avses i denna lag kan komma att tillämpas vid förfarandet för samordning. Exempel på sådana föreskrifter är strukturfondslagen och regionutvecklingslagen.

12 §. Övervakning av program. I denna paragraf föreskrivs om anordnandet av övervakningen av program. Genomförandet av ett program och dess verkningar skall följas med hjälp av övervakningsuppgifter. Med övervakningsuppgifter avses i programmet definierade uppgifter om den finansiering som reserverats för programmet samt genomförandet av de mål som uppställts för programmet, programmets resultat och övriga verkningar. Övervakningsuppgifter insamlas om projekt som godkänts för finansiering inom programmet och av dem fås information om genomförandet av programmet och dess verkningar. Uppgifterna gäller till exempel projektens verkningar på företagsverksamheten i regionen, sysselsättningen samt utveckling av målgruppens kunnande och andra omständigheter.

När det gäller EU-program tillämpas bestämmelserna om övervakning i landsbygdsförordningen och med stöd av den utfärdade förordningar om verkställighet. I kommissionens förordning om verkställighet kommer man att föreskriva om de gemensamma övervakningsuppgifterna för gemenskapens program för

landsbygdsutveckling. Om registrering av nationella programs och EU-programs övervakningsuppgifter föreskrivs särskilt i de lagar som gäller stödsystemen som används vid genomförandet av program, eftersom de uppgifter som införs i registret gäller enskilda stödmottagare, den finansiering som beviljats och utbetalats till dessa samt de resultat som uppnåtts med hjälp av finansieringen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om möjligheten att tillsätta en övervakningsgrupp. Om tillsättande av övervakningsgruppen beslutar jord- och skogsbruksministeriet, och gruppen har i uppgift att bistå ministeriet i övervakning och utvärdering av genomförandet av programmet och dess verkningar genom att utnyttja de övervakningsuppgifter som avses i 1 mom. och den sakkunskap och erfarenhet som övervakningsgruppens medlemmar besitter. En övervakningsgrupp tillsätts i praktiken för övervakning av nationella program. För EU-programmens del ansvarar en övervakningskommitté enligt artikel 77 i landsbygdsförordningen för övervakningen. Om tillsättande av en övervakningskommitté och dess sammansättning föreskrivs i 17 § i lagen. Övervakningsgruppen skall bestå av representanter för berörda ministerier och verkställande myndigheter och de aktörer som avses i 8 och 22 § i den föreslagna lagen. På övervakningsgruppens verksamhet tillämpas på basis av dess tillämpningsområde bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen, samt bestämmelserna i 28 § i språklagen (423/2003).

Till övervakningsgruppens uppgifter hör inte fattande eller beredning av beslut beträffande privata projektgenomförarens eller stödmottagares rättsliga ställning, utan den har i uppgift att fungera som en rådgivande myndighet och biträda jord- och skogsbruksministeriet vid skötseln av de övervaknings- utvärderings- och rapporteringsuppgifter som ålagts ministeriet. Det föreslås att i paragrafens 3 mom. införs ett bemyndigande att vid behov utfärda närmare bestämmelser om övervakningsgruppens uppgifter och

sammansättning genom förordning av statsrådet. Genom förordningen preciseras de ärenden gällande programmets övervakning, utvärdering och rapportering som ankommer på övervakningsgruppen, övervakningsgruppens roll vid behandlingen av dem samt övervakningsgruppens sammansättning. Ovan nämnda omständigheter kan variera beroende på programmets innehåll och det regionala tillämpningsområdet.

4 kap. **Särskilda bestämmelser om finansieringen från Europeiska gemenskapen**

I lagens 4 kapitel föreskrivs uteslutande om verkställighetsarrangemangen för EU-program och förvaltningen av Europeiska gemenskapens finansieringsandel. Medlemsstaterna skall upprätta ett effektivt system för förvaltning och kontroll för att säkerställa att programmen genomförs och medlen används på ändamålsenligt sätt. Enligt artikel 6 i den nya finansieringsförordningen skall medlemsstaterna godkänna en eller flera utbetalande myndigheter, om vilkas ansvar vid förvaltningen av användningen av medel föreskrivs i nämnda förordning. Enligt artikel 74 i landsbygdsförordningen skall medlemsstaterna utöver en utbetalande myndighet utse en förvaltningsmyndighet, som ansvarar för förvaltningen av programmet i fråga. Om förvaltningsmyndighetens uppgifter föreskrivs i landsbygdsförordningen och de förordningar om verkställighet som utfärdas med stöd av den. Den utbetalande myndighets och förvaltningsmyndighetens uppgifter kan till största delen överföras på andra myndigheter. De nationella myndigheter som fungerar som utbetalande myndighet eller förvaltningsmyndighet ansvarar för att de delegerade uppgifterna sköts på ett ändamålsenligt sätt. Dessutom skall medlemsstaterna genomföra vissa andra arrangemang för att få till stånd ett effektivt genomförande och en effektiv övervakning av programmet i fråga. Den föreslagna lagen uppfyller för sin del de ovan beskrivna

kraven. De bestämmelser som enbart gäller EU-program har sammanställts i den föreslagna lagens 4 kapitel.

13 §. Finansiering från Europeiska gemenskapen. Under programperioden 2007—2013 finansieras Europeiska gemenskapens finansieringsandel för genomförande av programmen för landsbygdsutveckling från EJFLU. I lagens 13 § föreskrivs om den nationella intäktsföringen av gemenskapens finansieringsandel. Det avgörande är finansieringskällan för den nationella finansiering som motsvarar gemenskapens finansieringsandel. Om den nationella finansieringsandelen härrör från statsbudgeten intäktsförs gemenskapens finansieringsandel i statsbudgeten. På motsvarande sätt intäktsförs gemenskapens finansieringsandel i gårdsbrukets utvecklingsfond om den nationella finansieringsandelen beviljas från fondens medel.

14 §. Förvaltningsmyndighet. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets funktion som förvaltningsmyndighet för EU-programmet. Enligt artikel 75 i jordbruksförordningen skall förvaltningsmyndigheten ansvara för att programmet förvaltas och genomförs på ett effektivt, ändamålsenligt och korrekt sätt. Särskilt innebär detta ansvar för att valet av de åtgärder som skall finansieras, skapande och upprätthållande av datasystem för övervakning, genomförande av utvärderingar, övervakningskommitténs verksamhet och informationen och rapporteringen om programmet samt tillräcklig styrning av stödmottagare och dem som ansvarar för genomförandet av program ordnas på vederbörligt sätt så som gemenskapslagstiftningen förutsätter. Vid skötseln av förvaltningsmyndighetens uppgifter iaktas 9 och 19—20 § i den föreslagna lagen. I artikel 62 i landsbygdsförordningen föreskrivs om förvaltningsmyndighetens skyldighet att se till att principen om partnerskap i enlighet med artikel 11 i förordningen iaktas i fråga om lokala aktionsgruppers sammansättning och garantera att offentliga medel används på ett korrekt sätt. Om förutsättningarna för godkännande av lokala aktionsgrupper och om godkännandet av dem föreskrivs i 21 § 1

mom. i lagen.

Enligt artikel 75.1 i landsbygdsförordningen skall förvaltningsmyndigheten se till att de åtgärder som skall finansieras väljs ut i enlighet med kriterierna för programmet. Dessutom skall förvaltningsmyndigheten se till att de verkställande myndigheterna och stödmottagarna är informerade om de skyldigheter som det beviljade stödet medför. I Finland uppfylls dessa skyldigheter som ålagts förvaltningsmyndigheten i första hand genom den lagstiftning som tillämpas på stödsystemen. För säkerställande av att verksamheten i samband med valet av projekt och beviljande av stöd i sak och form är enhetlig föreskrivs dessutom i lagens 9 § om jord- och skogsbruksministeriets rätt att leda och övervaka de verkställande myndigheternas och de lokala aktionsgruppernas genomförande av programmet. Med ledning avses sådan ledning som är nödvändig för garanterande av att de administrativa systemen och förfarandena överensstämmer med gemenskapens lagstiftning. I 10 § 2 mom. föreskrivs dessutom om ovan nämnda aktörers skyldighet att meddela jord- och skogsbruksministeriet de upplysningar som är nödvändiga för att ministeriet skall kunna sköta sina uppgifter. På detta sätt ser man till att ministeriet i egenskap av förvaltningsmyndighet kan garantera att förvaltningen och genomförandet av programmet sker effektivt och korrekt.

I artikel 75 i landsbygdsförordningen föreskrivs även om skapande och upprätthållande av ett övervakningssystem för utvärdering och övervakning av programmen. Enligt 9 § 1 mom. i lagen ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för anordnande av övervakningen. Om det register som fungerar som övervakningssystem föreskrivs särskilt i lagstiftningen om de stödsystem som används vid genomförandet av programmet. På detta sätt förfar man på grund av att övervakningssystemets innehåll baserar sig på de uppgifter som insamlas i samband med genomförandet av stödsystemen. Enligt artikel 79 i landsbygdsförordningen skall förvaltningsmyndigheten tillsammans med övervakningskommittén övervaka kvaliteten

i genomförandet av programmet. Vid skötseln av denna uppgift tillämpas ovan beskrivna bestämmelser i 9 § och 10 § 2 mom. i lagen. Förvaltningsmyndigheten är även skyldig att säkerställa att utvärderingarna genomförs i öve rensstämmelse med landsbygdsförordningen. Det föreslås att om jord- och skogsbruksministeriets ansvar för anordnandet av utvärderingar föreskrivs i lagens 19 §.

Om förvaltningsmyndighetens skyldigheter i fråga om information och offentlighet föreskrivs i artikel 76 i landsbygdsförordningen. Enligt denna artikel ansvarar förvaltningsmyndigheten utöver för den allmänna informationen även för informationen om de möjligheter som programmet ger och om reglerna för att få stöd via programmet. Förvaltningsmyndigheten skall dessutom informera allmänheten om gemenskapens deltagande i finansieringen av programmet i fråga och om programmets resultat. Om uppfyllandet av dessa skyldigheter på allmän nivå föreskrivs i lagens 20 §.

Dessutom har förvaltningsmyndigheten i landsbygdsförordningen tilldelats vissa uppgifter om vilka det inte är nödvändigt att föreskriva särskilt. Till exempel enligt artikel 75 i landsbygdsförordningen ansvarar förvaltningsmyndigheten för att leda övervakningskommittén och ge den det material som behövs för att övervaka programmets genomförande. Om tillsättande av övervakningskommittén föreskrivs i lagens 17 §. Som ett led i anordnandet av genomförandet och övervakningen ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för utarbetandet av de årsrapporter och övriga redogörelser om genomförandet av programmet i fråga som avses i artikel 82 i landsbygdsförordningen.

Sammantaget skulle jord- och skogsbruksministeriets uppgifter i samband med förvaltningen av program vara i stor utsträckning likartade oberoende av om det är fråga om ett EU-program eller ett nationellt program. I fråga om EU-program iakttas de krav på skötseln av dessa uppgifter som uppställts i landsbygdsförordningen. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. införs en hänvisning till lagens 10 och 19—22 §, de

bestämmelser som föreskrivs med stöd av dem samt i tillämpliga delar till 9 §. På skötseln av de uppgifter som i landsbygdsförordningen åläggs förvaltningsmyndigheten tillämpas ovan nämnda bestämmelser med undantag av 9 § 1 mom. 3 punkten. För skötseln av de uppgifter som nämns i denna punkt ansvarar den utbetalande myndigheten som med stöd av 15 § utsetts för EU-programmet i fråga.

15 §. Utbetalande myndighet. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets behörighet att besluta om utseende av utbetalande myndighet. Till utbetalande myndighet kan utses en myndighet inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Under innevarande programperiod fungerar vissa delar av jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral som utbetalande myndighet för medel från EUGFJ:s garantisektion. Om utseende av utbetalande myndighet och skötseln av den utbetalande myndighets uppgifter kommer att föreskrivas närmare i kommissionens förordning om verkställighet som utfärdas med stöd av finansieringsförordningen. Förslaget till kommissionens förordning om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1290/2005 i fråga om utseende av utbetalande myndighet och andra organ och förfarandet vid avslutande räkenskaperna för EGFJ och EJFLU är fortfarande under behandling inom gemenskapen. I förordningen kommer att ingå bestämmelser om medlemsstatens skyldighet att utse en behörig myndighet på ministerienivå som har rätt att godkänna en myndighet som utbetalande myndighet och återta ett sådant godkännande. Den behöriga myndigheten skall även med stöd av artikel 2 kontinuerligt övervaka de utbetalande myndigheter som den ansvarar för. Bestämmelserna i förslaget till förordning motsvarar i stor utsträckning den gällande förordningen om utbetalande myndighet. Med stöd av paragrafens 1 mom. fungerar jord- och skogsbruksministeriet som behörig myndighet.

Den utbetalande myndigheten ansvarar enligt finansieringsförordningen för

utbetalningen av medel, stödberättigandet för de kostnader som ligger till grund för utbetalningen och säkerställande av att stödet delas ut i enlighet med bestämmelserna, ansökan om gemenskapens finansieringsandel samt vid behov vidtagandet av korrigerande åtgärder gällande medel. Den utbetalande myndigheten ansvarar för att bokföringen är fullständig och korrekt och att de handlingar som krävs förvaras och hålls tillgängliga. Dessutom ansvarar den utbetalande myndigheten för att de kontroller som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen genomförs. Till den del som i ovan nämnda uppgifter ingår fattande av förvaltningsbeslut gällande stödmottagare eller annan utövning av offentlig makt föreskrivs om behörigheten för den myndighet som fungerar som utbetalande myndighet särskilt i den lagstiftning som gäller stödsystemen.

Den utbetalande myndigheten innehar en central roll vid ansökan om gemenskapens finansieringsandel och vidtagandet av korrigerande åtgärder i samband med den. EG:s finansieringsandel för EU-program betalas som förhandsfinansiering, mellanliggande betalningar och slutbetalning. Om förhandsbetalningar från EJFLU:s medel föreskrivs i artikel 25 i den nya finansieringsförordningen, enligt vilken kommissionen utan särskild ansökan betalar ut en förhandsbetalning efter att den antagit det program för landsbygdsutveckling som medlemsstaten föreslagit. Förhandsfinansieringen utgör 7 procent av EJFLU:s bidrag till det berörda programmet. I artikel 26.6 i den nya finansieringsförordningen föreskrivs om ansökan av den del av EJFLU:s bidrag som utbetalas som så kallade mellanliggande betalningar. Ansökan sker så att den utbetalande myndigheten inom en utsatt tid genom en utgiftsdeklaration underrättar kommissionen om de utgifter som uppkommit vid genomförandet av programmet och som har verkställts. Enligt artikel 28 i finansieringsförordningen görs slutbetalning av kommissionen efter det att den sista årsrapporten för genomförande av ett program för landsbygdsutveckling, årsräkenskaperna för det senaste budgetåret då det berörda programmet för

landsbygdsutveckling genomfördes och beslutet om avslutande av räkenskaperna har kommit in.

Om medlemsstaten upptäcker regelstridigheter, såsom oegentligheter och försummelser, vid genomförandet av ett program skall den enligt artikel 33.1 i förordningen helt eller delvis inställa EJFLU:s andel av finansieringen för de utgifter som uppkommit i strid mot bestämmelserna. Den utbetalande myndigheten ansvarar för denna så kallade medlemsstatens finansiella justering i samband med utgiftsdeklarationen. På motsvarande sätt skall den utbetalande myndigheten enligt artikel 33.2 i förordningen återkräva den finansiering som utbetalats i strid mot bestämmelserna av stödmottagaren. De belopp som återindrivits och som är föremål för en finansiell justering samt räntorna på dessa belopp kan under de förutsättningar som fastställs i artikel 33.3 c i den nya finansieringsförordningen återföras till det berörda programmet.

I artikel 6.1 i den nya finansieringsförordningen föreskrivs om möjligheten att delegera genomförandet av den utbetalande myndighetens uppgifter till någon annan än den myndighet som fungerar som utbetalande myndighet. Med undantag för utbetalning av gemenskapens stöd får de uppgifter som nämns i bestämmelsen delegeras. Med utbetalning av stöd avses i detta sammanhang den tekniska effektueringen av betalningar. Beslutet om utbetalning av stöd kan delegeras till en annan myndighet. Enligt artikel 33.2 i förordningen ansvarar den utbetalande myndigheten för återkrävande av stöd. Beslutet om återkrävande av stöd kan delegeras till en annan myndighet. Om den behörighet som krävs för utbetalning och återkrävande av stöd föreskrivs särskilt i lagstiftningen om stödsystem. Överföringen av genomförandet av de uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten på andra myndigheter sker nationellt i lagstiftningen om stödsystem till den del som det förutsätts bestämmelser om myndigheternas uppgifter och tilldelning av behörighet. Särskilt uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten kommer att skötas av verkställande myndigheter. I lagstiftningen

om stödsystem föreskrivs dessutom vid behov om handräckning från andra myndigheter vid skötseln av olika granskningsuppgifter.

I sista hand ansvarar den myndighet som fungerar som utbetalande myndighet alltid för skötseln av de uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten, även om genomförandet av dessa uppgifter har delegerats till en annan myndighet. Gällande förordning om utbetalande myndighet och det förslag till förordning som för närvarande behandlas av gemenskapen uppställer vissa begränsningar för delegeringen av uppgifter. Den utbetalande myndigheten och den myndighet som sköter uppgifter som överförts skall ingå ett skriftligt avtal, och den utbetalande myndigheten skall säkerställa att myndigheten i fråga har effektiva arrangemang till förfogande för skötseln av uppgifterna i fråga. Den utbetalande myndigheten skall även kontrollera att uppgifterna sköts på ändamålsenligt sätt.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att den utbetalande myndigheten är skyldig att anordna övervakning och kontroll av användningen av medel för skötseln av de uppgifter som ålagts den samt att utarbeta utredningar angående användningen av medel. Det föreslås också att i momentet införs en bestämmelse om utbetalande myndighetens rätt att leda och övervaka de verkställande myndigheterna vid skötseln av de uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten. I fråga om de uppgifter som ålagts den utbetalande myndigheten ansvarar utbetalande myndigheten för planeringen och upprätthållandet av de formulär och datasystem som behövs vid genomförandet av programmet samt för övriga anvisningar och övrig utbildning som är nödvändig för skötseln av uppgifterna i fråga.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att den utbetalande myndigheten har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få alla nödvändiga uppgifter för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i den nya finansieringsförordningen och de förordningar om verkställighet som utfärdas med stöd av den. Syftet med bestämmelserna är att uppfylla de krav som gemenskapens lagstiftning ställer på skötseln av den

utbetalande myndighets uppgifter.

16 §. Attesterande myndighet. Om attesterande myndighet föreskrivs i artikel 7 i den nya finansieringsförordningen och artikel 74.2 i landsbygdsförordningen. Medlemsstaten utser en offentligrättslig eller privat sammanslutning att fungera som attesterande myndighet, som ansvarar för granskningen av den utbetalande myndighets räkenskaper. Under innevarande programperiod har en attesterande myndighet om vars uppgifter och behörighet föreskrivs i verkställighetslagen ansvarat för attesteringen av räkenskaperna för den utbetalande myndigheten för medel från EUGFJ:s garantisektion. I 2 § 3 mom. i verkställighetslagen föreskrivs om jord- och skogsbrukministeriets behörighet att utse en myndighet eller en revisionssammanslutning eller en revisor till attesterande myndighet. En privaträttslig revisionssammanslutning har utsetts till attesterande myndighet. Om attesterande myndighets rätt att utföra inspektioner och få information föreskrivs i 5 a § i verkställighetslagen. Enligt 1 mom. i nämnda paragraf har den attesterande myndighets rätt att utföra inspektioner hos myndigheter som utför uppgifter som ankommer på utbetalande myndighet och hos stödtagare. Den attesterande myndigheten har även utan hinder av sekretessbestämmelserna haft rätt att av andra myndigheter få de uppgifter är nödvändiga för utförande av granskningar. Bestämmelserna tillämpas under inkommande programperiod på förvaltningen av medel från Europeiska garantifonden för jordbruket som avses i artikel 2.1 a i den nya finansieringsförordningen.

I paragrafen föreskrivs om tillämpning av verkställighetslagens bestämmelser om attesterande myndighet och dess befogenheter även på utseende av attesterande myndighet för granskning av räkenskaperna för EJFLU:s utbetalande myndighet och dess rätt att utföra inspektioner och få information. Detta görs eftersom den attesterande myndigheten som avses i paragrafen och den attesterande myndigheten som avses i 2 § 3 mom. i verkställighetslagen i praktiken sköter samma uppgifter när det gäller kontrollen av användningen av medel från de två ovan

nämnda fonderna.

17 §. Övervakningskommitté. Det föreslås att i denna paragraf föreskrivs om tillsättande av en övervakningskommitté som avses i artikel 77 i landsbygdsförordningen. I enlighet med denna artikel skall en övervakningskommitté inrättas senast tre månader efter det att ett EU-program godkänts. Medlemsstaten kan besluta om övervakningskommitténs sammansättning förutsatt att den princip om partnerskap som föreskrivs i artikel 6.1 i landsbygdsförordningen uppfylls. I paragrafen föreskrivs att de aktörer som avses i 8 och 22 § i den föreslagna lagen skall vara representerade i övervakningskommittén. Enligt artikel 77 i landsbygdsförordningen skall dessutom en företrädare för förvaltningsmyndigheten fungera som övervakningskommitténs ordförande. Företrädare för kommissionen kan delta i kommitténs arbete som rådgivare.

I artikel 78 i landsbygdsförordningen föreskrivs om övervakningskommitténs uppgifter. Övervakningskommittén skall försäkra sig om att programmet genomförs på ett effektivt sätt. Övervakningskommittén är inte bara ett organ som behandlar programmets resultat och verkningar, utan den deltar på ett väsentligt sätt i den innehållsmässiga styrningen av genomförandet av programmet och behandlar problem som uppkommit under genomförandet av programmet. Enligt ovan nämnda artikel skall övervakningskommittén höras om de allmänna urvalskriterierna för de projekt och övriga åtgärder som finansieras inom programmet. Dessutom skall övervakningskommittén regelbundet kontrollera hur långt man har kommit i fråga om att uppnå de specifika målen i programmet samt genomförandets resultat vad gäller de åtgärder som ingår i programmet.

I artikel 78 i landsbygdsförordningen föreskrivs även om de ärenden som förutsätter övervakningskommitténs beslut. De årsrapporter om genomförandet av programmet som gemenskapslagstiftningen förutsätter skall sändas till övervakningskommittén för granskning och övervakningskommittén beslutar om

godkännandet av årsrapporterna innan de skickas in till kommissionen. Även eventuella förslag om ändring av programmet skall sändas till övervakningskommittén för granskning, och övervakningskommittén beslutar om godkännande av ändringsförslaget, om ändringen av programmet förutsätter kommissionens godkännande. I kommissionens förordning om verkställande som utfärdas med stöd av landsbygdsförordningen kommer att föreskrivas om en ändring av programmet kräver kommissionens godkännande eller om ändringen endast skickas in till kommissionen för kännedom. Övervakningskommittén kan även själv ta initiativ till förslag om ändring av programmet. På det nationella planet godkänns ett förslag till ändring av ett program med stöd av 7 § 3 mom. av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet innan förslaget sänds till kommissionen.

Övervakningskommittén har på ovan beskrivna sätt tilldelats uppgifter som påverkar innehållet i EU-program och övervakningen av deras verkställighet och genomförande. Enligt artikel 79 i landsbygdsförordningen ansvarar övervakningskommittén tillsammans med förvaltningsmyndigheten för övervakningen av kvaliteten i genomförandet av programmet. Således styr besluten i övervakningskommittén verksamheten vid de myndigheter som avses i denna lag åseende genomförandet av programmet. Det föreslås att i lagen på det sätt som avses i 124 § i grundlagen införs bestämmelser om genomförande av god förvaltning och rättsskydd. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om de bestämmelser om förvaltningsförfarande, myndigheternas verksamhet och tjänsteansvar som tillämpas på övervakningskommitténs verksamhet. Dessa är förvaltningslagen, offentlighetslagen och språklagen. I momentet föreskrivs att de personer som deltar i övervakningskommitténs beslutsfattande handlar under straffrättligt tjänsteansvar. På skador som orsakats vid skötseln av övervakningskommitténs uppgifter tillämpas bestämmelserna om

skadeståndsrättsligt tjänsteansvar i skadeståndslagen (412/1974).

Inledandet av övervakningskommitténs mandatperiod är bundet till kommissionens beslut om godkännande av programmet. I paragrafens 3 mom. föreskrivs uttryckligen om mandatperiodens utgång. Detta sker efter det att kommissionen har godkänt den sista årsrapporten om programmet genomförande. Förvaltningsmyndigheten skall enligt artikel 82 i landsbygdsförordningen skicka in en sista årsrapport till kommissionen senast den 30 juni 2016, varefter kommissionen har fem månader på sig att framföra eventuella synpunkter. Om kommissionen inte framför några synpunkter inom denna tidsfrist skall rapporten anses godkänd.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om de frågor som regleras genom övervakningskommitténs arbetsordning. Sådana är de bestämmelser om sammanträden, beslutsförfaranden och övervakningskommitténs rätt att höra sakkunniga som behövs för att organisera övervakningskommitténs arbete. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer i egenskap av förvaltningsmyndighet övervakningskommitténs arbetsordning.

18 §. *Nationellt landsbygdsnätverk.* Om inrättande av ett nationellt landsbygdsnätverk, nedan landsbygdsnätverket, och dess uppgifter föreskrivs i artikel 68 i landsbygdsförordningen. Syftet med landsbygdsnätverket är att samla de myndigheter och organisationer som verkar inom landsbygdsutvecklingen. I landsbygdsförordningen föreskrivs om de uppgifter i anslutning till nätverkets uppgifter för vilka tekniskt stöd kan användas. Sådana uppgifter är de strukturer som behövs för landsbygdsnätverkets verksamhet och genomförandet av nätverkets handlingsplan. Handlingsplanen skall förutom utbyte av mångsidig know-how och erfarenheter även bland annat omfatta utbildning för lokala aktionsgrupper samt interregionalt och transnationellt samarbete. Medlemsstaterna kan fastställa metoderna för genomförande av landsbygdsnätverkets verksamhet och de uppgifter som skall ingå i landsbygdsnätverkets handlingsplan. I

paragrafens 1 mom. föreskrivs allmänt om de uppgifter som i Finland ankommer på landsbygdsnätverket.

Avsikten är att landsbygdsnätverkets verksamhet i Finland huvudsakligen skall koncentreras till ett organ som inrättas vid ett ämbetsverk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Landsbygdsnätverkets verksamhet innefattar främst tillhandahållande av avgiftsfria tjänster för förvaltningen, lokala aktionsgrupper och deras kunder. Den som ansvarar för landsbygdsnätverkets verksamhet tilldelas inte uppgifter som omfattar utövning av offentlig makt. Således förutsätter inrättandet av ett organ som ansvarar för landsbygdsnätverkets verksamhet inte reglering genom lag så som avses i 119 § 2 mom. i grundlagen. I paragrafens 2 mom. ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet föreskriva om den som ansvarar för det nationella landsbygdsnätverkets verksamhet, godkännandet av dess handlingsplan och dess uppgifter. Genom förordning föreskrivs om organets form, dess inrättande, förutsättningarna och förfarandet för godkännande av handlingsplanen samt närmare uppgifter och möjligheten att utnyttja utomstående experter för vissa uppgifter.

5 kap. Särskilda bestämmelser.

19 §. *Utvärdering av program.* I denna paragraf föreskrivs om skyldigheten att utvärdera ett program åtminstone en gång under genomförandet. Syftet med utvärderingen är att granska genomförandet av programmet med tanke på de mål som uppställts, att ta upp eventuella problem gällande genomförandet av programmet och att lägga fram rekommendationer om nödvändiga ändringar för att programmets mål skall uppnås. Utvärderingen är i första hand ett redskap för skötseln av de uppgifter som åläggs jordbruksministeriet i 9 § eller övriga myndigheter inom ministeriets förvaltningsområde i 22 §, och vid utvärderingen utnyttjas de övervakningsuppgifter som avses i den

föreslagna lagens 12 § 1 mom. och erfarenheterna av genomförandet av programmet. Utvärderingar kan också göras i samband med beredningen av ett program och efter det att genomförandet slutförts. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för utförandet eller delegeringen av utvärderingar som behövs för utarbetandet och genomförandet av program samt övervakningen av dess verkningar.

I fråga om EU-program iakttas dessutom bestämmelserna om utvärdering i artikel 84—87 i landsbygdsförordningen. Utöver de bedömningar på förhand, utvärderingar efter halva tiden och utvärderingar i efterhand som även krävs under innevarande programperiod föreskrivs i artikel 86 i landsbygdsförordningen om förvaltningsmyndighetens och övervakningskommitténs skyldighet att under 2007—2015 göra en löpande utvärdering för förbättring av programmets framsteg och genomförandet av det samt att rapportera om resultaten av den löpande utvärderingen.

20 §. Information. De möjligheter och verkningar som programmet medför skall vara föremål för omfattande information i den region där programmet tillämpas. Informationen ges under utarbetandet av programmet, under genomförandet av det och efter det att genomförandet har avslutats. Programmets mål, målgrupperna för åtgärderna inom det och finansieringsmöjligheterna samt resultatet av övervakningen och utvärderingarna av programmet intar en central ställning vad gäller informationen. I den information som avses i denna paragraf ingår inte anmälningar och anvisningar angående stödansökningar, beviljande av stöd och utbetalning av stöd, utan om skyldigheten att offentliggöra dessa uppgifter och om förfarandena i samband med det föreskrivs vid behov i föreskrifterna om stödsystemen. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för den nationella informationen. I övrigt ansvarar arbetskrafts- och näringscentralerna samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter eller den lokala aktionsgruppen för informationen inom sitt område till den del som de har anförtrots utarbetande eller genomförande

av ett program eller en del av ett program. I fråga om EU-program iakttas beträffande information och offentlighet dessutom de närmare bestämmelserna i artikel 76 i landsbygdsförordningen och kommissionens förordning om verkställighet.

21 §. Lokala aktionsgrupper. I denna paragraf föreskrivs om godkännande av lokala aktionsgrupper och om bestämmelser för de lokala aktionsgruppernas verksamhet. Den tillämpas på i artikel 62 i landsbygdsförordningen avsedda lokala aktionsgrupper som deltar i utarbetandet och genomförandet av EU-program samt lokala aktionsgrupper som deltar i utarbetandet och genomförandet av nationella program. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om godkännandet av en lokal aktionsgrupp.

Som en lokal aktionsgrupp kan godkännas en registrerad förening eller ett andelslag som har tillräckliga verksamhetsmässiga och administrativa förutsättningar att sköta de uppgifter som föreskrivits för de lokala aktionsgrupperna och som tillställer jord- och skogsbruksministeriet en lokal plan som avses i 6 § och som gäller visst geografiskt begränsat område. De samarbetsparter som avses i 8 § och de personer som är bosatta inom den lokala aktionsgruppens verksamhetsområde skall vara representerade i den lokala aktionsgruppen. Jord- och skogsbruksministeriet bedömer den sökandes förutsättningar att fungera som lokal aktionsgrupp på basis av den lokala planen och ovan framförda grunder.

Den lokala aktionsgruppen deltar i genomförandet av programmet på lokal nivå. Detta innebär särskilt deltagande i urvalet av projekt som skall finansieras inom ramen för programmet och uppgifter i samband med övervakningen av de projekt som finansieras och utbetalningen av stödet. Under innevarande programperiod deltar de lokala aktionsgrupperna i verkställandet av regionala program för landsbygdsutveckling genom att behandla ansökningarna om beviljande av stöd och avge utlåtanden till arbetskrafts- och näringscentralerna om finansiering av projekt. Aktionsgruppens styrelse beslutar om ett utlåtande skall avges. Arbetskrafts- och näringscentralen, som fattar det slutgiltiga överklagbara beslutet, kan avvika från utlåtandet endast av särskilt

vägande skäl. Stöd kan inte heller beviljas ett projekt vars finansiering en lokal aktionsgrupp inte har förordat. I praktiken är orsaken till att man avviker från ett utlåtande av en lokal aktionsgrupp att de villkor som uppställts för att stöd skall beviljas inte uppfylls. Således är det den lokala aktionsgruppen som gör lämplighetsprövningen vad gäller beviljande av stöd. Prövningen styrs av de kriterier för urval av projekt som fastställs i programdokumenten och de lokala planernas utvecklingsmål.

De lokala aktionsgrupperna skall även ge råd till dem som ansöker om stöd i tekniska frågor som gäller ansökningsförfarandet och informera om de finansieringsmöjligheter som programmet medför. Personer som tjänstgör vid de lokala aktionsgrupperna har ansvarat för skötseln av uppgifter i fråga om rådgivning till de sökande och övervakningen av projekt. Om de lokala aktionsgruppernas uppgifter föreskrivs i 14 § i finansieringslagen och 98 § i den nationella förordningen om utveckling av landsbygden.

Avsikten är att de lokala aktionsgrupperna även i fortsättningen skall delta i genomförandet av EU-program och nationella program. Detta innebär dock inte att de deltar i genomförandet av samtliga åtgärder inom ett program, utan deltagandet är beroende av åtgärdens natur och förfarandena i anslutning till stödet. De lokala aktionsgruppernas deltagande i genomförandet är mera naturligt exempelvis i fråga om projekt som gäller förbättring av boendemiljön på landsbygden än i samband med direkta stöd som grundar sig på areal eller antalet djur. Avsikten är att om aktionsgruppernas uppgifter och befogenheter skall föreskrivas i lagstiftningen om stödssystem. Man har inte för avsikt att föreslå några väsentliga ändringar till aktionsgruppernas roll vid urvalet av projekt. Aktionsgruppernas deltagande i urvalet av projekt regleras fortsättningsvis av programmets kriterier för urval av projekt och de mål som uppställts i de lokala planerna. De lokala aktionsgruppernas roll vid övervakningen av projektens resultat kan eventuellt komma att stärkas. Även detta sker genom föreskrifter i lagstiftningen om stödssystemen. De lokala

aktionsgruppernas verksamhet styrs av jord- och skogsbruksministeriets administrativa förvaltning och utbildning. Aktionsgrupperna kan även i fortsättningen vara stödmottagare. I fråga om de projekt som genomförs av aktionsgrupperna sker beredningen av beslutsfattandet i sin helhet vid arbetskrafts- och näringscentralerna. För skötseln av de uppgifter som föreskrivs en aktionsgrupp beviljas även framdeles stöd i form av medel för administration. Även om finansieringen av aktionsgruppernas verksamhet och deras projekt föreskrivs i lagstiftningen om stödssystemen.

Det föreslås att i paragrafens 2 mom. föreskrivs om tillämpningen av förvaltningslagen, språklagen, offentlighetslagen och samiska språklagen (1086/2003) i de lokala aktionsgruppernas verksamhet. Avsikten med denna bestämmelse är att på det sätt som avses i 21 § 2 mom. och 124 § i grundlagen trygga garantierna för god förvaltning då de lokala aktionsgrupperna sköter de uppgifter som föreskrivits dem samt att förtydliga tillämpningssituationen för ovan nämnda föreskrifter. På dem som deltar i en lokal aktionsgrupps beslutsfattande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar enligt 40 kap. i strafflagen då de sköter de uppgifter som föreskrivits för en lokal aktionsgrupp. Med den straffrättsliga legalitetsprincipen enligt 8 § i grundlagen sammanhänger krav på en exakt definition på den eventuellt straffbara verksamheten och förutsägbarheten beträffande grunderna för bedömning av straffbarheten. Således hänvisas i paragrafens 2 mom. till bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och begränsas tillämpningen av dessa till dem som deltar i en lokal aktionsgrupps beslutsfattande och de personer som tjänstgör vid aktionsgruppen då de sköter de uppgifter som föreskrivits för en lokal aktionsgrupp.

Till en lokal aktionsgrupps verksamhet då den sköter offentliga förvaltningsuppgifter på det sätt som avses i 124 § i grundlagen anknyter även i skadeståndslagen föreskrivet skadeståndsrättsligt ansvar. Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är ett samfund som sköter en offentlig förvaltningsuppgift skyldigt att ersätta en skada som förorsakats genom fel

eller försummelse vid myndighetsutövning, om de krav som skäligen kan ställas på fullgörandet av uppgiften har blivit åsidosatta. Om de utlåtanden som en lokal aktionsgrupp avger om finansiering av projekt beslutar styrelseledamöterna, som inte står i ett anställningsförhållande till den lokala aktionsgruppen. Beträffande deras skadeståndsansvar tillämpas i enlighet med 4 kap. 2 § 4 mom. i skadeståndslagen de allmänna bestämmelserna om arbetstagares skadeståndsansvar då de deltar i beslutsfattandet om finansieringen av projekt. De allmänna bestämmelserna om arbetstagares skadeståndsansvar enligt 4 kap. 1 § i skadeståndslagen tillämpas också på personer som tjänstgör vid en lokal aktionsgrupp och som sköter uppgifter som fastställts för en lokal aktionsgrupp. Med stöd av vad som anförts ovan föreskrivs i paragrafens 2 mom. om tillämpningen av bestämmelserna om skadeståndsrättsligt tjänsteansvar vid skada som orsakats vid skötseln av de uppgifter som fastställts för en lokal aktionsgrupp.

Det föreslås att i paragrafens 3 mom. införs ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna och villkoren för godkännande av lokala aktionsgrupper samt det förfarande som skall iakttas i samband med godkännandet. Med stöd av bemyndigandet utfärdas närmare föreskrifter om de aktörer som skall vara representerade i aktionsgruppen och hur representationen skall genomföras i aktionsgruppens styrelse samt om de grunder enligt vilka jord- och skogsbruksministeriet bedömer den sökandes verksamhetsmässiga och administrativa förutsättningar. Sådana grunder är bland annat det hur en lokal aktionsgrupp genom samarbete, köpta tjänster, rekrytering eller på annat sätt skaffar tillräckligt ekonomiskt och administrativt kunnande för sin verksamhet samt redogörelser för föreningens stadgar och en informationsplan i anknytning till 20 §. Genom statsrådets förordning föreskrivs även om förutsättningarna i fråga om aktionsgruppens verksamhetsområde. Dessutom föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets möjlighet att uppställa villkor i beslutet om godkännande av en lokal aktionsgrupp för att säkerställa att

förutsättningarna för godkännande av den berörda lokala aktionsgruppen uppfylls under genomförandet av programmet.

I fråga om förfarandet föreskrivs genom förordning om utvärderingen av den lokala planen samt om samarbetet mellan ministeriet och den sökande för att ge planen dess slutgiltiga form. Avsikten är att föreskriva att jord- och skogsbruksministeriet skall begära ett utlåtande om den lokala planen av en utomstående bedömare och av arbetskrafts- och näringscentralen för att säkerställa att den lokala planen överensstämmer med den regionala planen. Efter att den granskats planen med utgångspunkt i ovanstående kriterier ger jord- och skogsbruksministeriet den lokala aktionsgruppen en möjlighet att inom utsatt tid ändra den lokala planen i enlighet med ministeriets iakttagelser. Efter detta beslutar jord- och skogsbruksministeriet om godkännandet av den lokala aktionsgruppen.

22 §. Överföring av uppgifter. Uppgifter som ålagts jord- och skogsbruksministeriet får delegeras till en myndighet inom ministeriets förvaltningsområde. Uppgifter som kan delegeras är de uppgifter som hänför sig till genomförande och övervakning av och information om program som avses i 9 och 20 §. Uppgifter kunde överföras till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral eller till ett ämbetsverk som inrättas inom förvaltningsområdet.

Jord- och skogsbruksministeriet kunde till en myndighet inom sitt förvaltningsområde delegera till exempel uppgifter som hänför sig till ledningen och övervakningen av verkställande myndigheters och lokala aktionsgruppers verksamhet och det tekniska sammanställandet, förvarandet och rapporteringen gällande övervakningsuppgifter. De uppgifter som kan överföras är till sin natur allmänna uppgifter i samband med förvaltningen av program och medel och deras karaktär kan variera beroende på program. För EU-programmens del är det fråga om överföring av uppgifter som ålagts förvaltningsmyndigheten. Gemenskapslagstiftningen reglerar i stor utsträckning hurudan ledning och övervakning förvaltningsmyndigheten skall

utöva med tanke på de aktörer som ansvarar för genomförandet av program samt vilka krav som ställs på övervakningssystemets funktion. För de nationella programmens del kan behovet av ledning och övervakning vara mera begränsat.

En sådan myndighet till vilken uppgifter överförs har enligt paragrafens 2 mom. i fråga om de överförda uppgifterna samma rätt att få uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet har enligt 10 § 2 mom.

23 §. Ändringssökande. I denna paragraf föreskrivs om rätten att söka ändring i jord- och skogsbruksministeriets beslut om godkännande av en lokal aktionsgrupp. Ändring får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i 7 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

24 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs om lagens ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Lagen tillämpas på program vars genomförande inleds den 1 januari 2007 eller därefter. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

I lagförslaget ingår flera bemyndiganden. De återfinns i lagförslagens 5–6, 8, 12, 18 och 21–22 §. I lagförslaget ingår inget bemyndigande att utfärda rättsnormer som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen.

Statsrådets förordningar

Det föreslås att i 5 § 2 mom. införs ett bemyndigande att vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande och regionala planer, de regionala planernas innehåll och struktur samt deras samordning. Med stöd av bemyndigandet föreskrivs närmare om arbetskrafts- och näringscentralernas uppgifter vid utarbetandet av regionala planer, om de regionala planernas struktur och innehåll samt om samordningen av planer och program som utarbetas och genomförs i regionen. På detta sätt säkerställs ett enhetligt och effektivt

genomförande av programarbetet vid utarbetandet av de delar av ett program som bereds regionalt.

Det föreslås att ett bemyndigande med motsvarande målsättningar införs i 6 § 2 mom. Genom förordning kunde utfärdas närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande av lokala planer samt deras innehåll och struktur. Bemyndigandet har en koppling till bestämmelserna i 21 § i lagförslaget, eftersom en förutsättning för godkännande av en lokal aktionsgrupp är att en lokal plan inlämnas. Om utvärderingen av en lokal plan och om förfarandet gällande detta i samband med godkännande av en lokal aktionsgrupp föreskrivs med stöd av det bemyndigande som föreslås i 21 § 3 mom.

I lagförslagens 8 § 3 mom. ingår ett bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om de aktörer som deltar i programarbetet och om samarbetet vid skötseln av olika uppgifter. Med stöd av bemyndigandet föreskrivs om för utvecklingen av landsbygden viktiga myndigheter, arbetsmarknads- och näringsorganisationer, föreningar och motsvarande aktörer samt om samarbetet med dessa i olika skeden av programarbetet. De aktörer och samarbetsformer som avses ovan kan variera beroende på program och den åtgärd som ingår i programmet.

Till 12 § 3 mom. i lagförslaget föreslås ett bemyndigande att utfärda närmare föreskrifter om uppgifterna och sammansättningen för den övervakningsgrupp som utses för övervakning av genomförandet av programmet och dess verkningar. Genom förordningen preciseras de ärenden gällande programmets övervakning, utvärdering och rapportering som ankommer på övervakningsgruppen, övervakningsgruppens roll vid behandlingen av dem samt övervakningsgruppens sammansättning. Ovan nämnda omständigheter kan variera beroende på programmets innehåll och det regionala tillämpningsområdet.

I lagförslagens 18 § 2 mom. ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet föreskriva om den aktör som ansvarar för det nationella landsbygdsnätverkets verksamhet samt om godkännandet av dess handlingsplan och

dess uppgifter. Genom förordning föreskrivs om organets form, dess inrättande, förutsättningarna och förfarandet för godkännande av handlingsplanen samt närmare uppgifter och möjligheten att utnyttja utomstående experter för vissa uppgifter.

Enligt 21 § 3 mom. i lagförslaget utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna och villkoren för godkännande av lokala aktionsgrupper samt det förfarande som skall iakttas i samband med godkännandet genom förordning av statsrådet. Det är nödvändigt att utfärda närmare föreskrifter om de aktörer som skall vara representerade i aktionsgruppen samt om de grunder enligt vilka jord- och skogsbruksministeriet bedömer den sökandes verksamhetsmässiga och administrativa förutsättningar. Genom statsrådets förordning föreskrivs även om förutsättningarna i fråga om aktionsgruppens verksamhetsområde. I fråga om förfarandet föreskrivs genom förordning om utvärderingen av den lokala planen och samarbetet mellan ministeriet och den sökande för att ge planen dess slutgiltiga form.

Ministeriets förordningar

Det föreslås att i lagen införs ett bemyndigande att i fråga om uppgifter som gäller programförvaltning som ålagts jord- och skogsbruksministeriet överföra behörighet till en myndighet inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Med stöd av bemyndigandet i lagförslagets 22 § kunde uppgifter som fastställs i 9 och 20 § överföras. Uppgifter kunde överföras närmast till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral eller till ett ämbetsverk som inrättas inom förvaltningsområdet.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Lagen tillämpas på utarbetande, genomförande, övervakning och utvärdering av program vars genomförande inleds den 1 januari 2007 eller därefter.

4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Avsikten med lagförslaget är att samordna bestämmelserna om utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden och så långt som möjligt koncentrera dem till en lagstiftningshelhet. Bestämmelserna gäller främst den allmänna organiseringen av utarbetandet och förvaltningen av program. De bestämmelser som införts i lagförslaget hänför sig inte direkt till grunderna för individens rättigheter och skyldigheter på det sätt som avses i 80 § 1 mom. i grundlagen. Genom lagen tilldelas inte heller verkställande myndigheter och lokala aktionsgrupper behörighet, utan skapas de allmänna administrativa ramar inom vilka behörighet som i sinom tid tilldelas kommer att användas.

Genom lagförslaget tilldelas inte kommunerna eller arbetskrafts- och näringscentralerna nya uppgifter. I lagen föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets rätt att leda och övervaka skötseln av uppgifter i samband med genomförandet av program i kommunerna och vid arbetskrafts- och näringscentralerna. Likaså föreskrivs om den ledning och övervakning som utövas av den myndighet som fungerar som utbetalande myndighet. Bestämmelsen innebär i praktiken ingen utvidgning av styrningen av verkställande myndigheter. Syftet med bestämmelserna är i främsta hand att uppfylla de krav som gemenskapens lagstiftning ställer på skötseln av den utbetalande myndighets och förvaltningsmyndighetens uppgifter. Om styrningen av arbetskrafts- och näringscentralerna föreskrivs i 2 § i lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997). Enligt 2 mom. i denna paragraf styr och övervakar jord- och skogsbruksministeriet arbetskrafts- och näringscentralen när den sköter uppgifter inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Om styrningen av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter föreskrivs i kommunuppgiftslagen. Styrningen av verkställande myndigheter skall även i fortsättningen huvudsakligen ske genom normering.

I lagen föreskrivs om ställningen för lokala aktionsgrupper som sköter offentliga förvaltningsuppgifter på det sätt som avses i 124 § i grundlagen. I lagförslaget har man försökt beakta de arrangemang som krävs för garanterande av rättssäkerheten och god förvaltning på det sätt som avses i grundlagsutskottets utlåtandepraxis (GrUU 16/2004 rd., GrUU 38/2004 rd. och GrUU 42/2005 rd.). Det föreslås att i lagen införs grundläggande bestämmelser om godkännande av lokala aktionsgrupper som sköter offentliga förvaltningsuppgifter samt om ledningen och övervakningen av dem. Dessutom införs för att klargöra tillämpningssituationen i 21 § 2 mom. i lagförslaget en hänvisning till förvaltningslagen, offentlighetslagen, språklagen, och samiska språklagen som tillämpas då lokala aktionsgrupper sköter de uppgifter som ålagts dem. På dem som deltar i en lokal aktionsgrupps beslutsfattande och de personer som tjänstgör vid en aktionsgrupp tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar i 40 kap. i strafflagen. I lagförslaget införs för uppfyllande av den straffrättsliga legalitetsprincipens krav på exakthet och förutsägbarhet en hänvisning till ovan nämnda bestämmelser samt definieras den verksamhet som omfattas av tjänsteansvar. Likaså föreskrivs om tillämpning av bestämmelserna om skadeståndsrättsligt tjänsteansvar vid skada som orsakats vid skötseln av de uppgifter som fastställts för en lokal aktionsgrupp.

På motsvarande sätt föreslås att i lagförslagets 17 § införs en bestämmelse om de föreskrifter som skall tillämpas på den verksamhet som bedrivs av en övervakningskommitté som tillsatts för ett EU-program. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf tillämpas i övervakningskommitténs verksamhet ovan nämnda föreskrifter om förvaltningsförfarande och myndighetsverksamhet. Likaså föreskrivs om tillämpning av bestämmelserna om straffrättsligt och skadeståndsrättsligt tjänsteansvar på de åtgärder som de medlemmar av övervakningskommittén som har beslutanderätt vidtar. Det är motiverat att förfara på detta sätt eftersom övervakningskommittén har givits i uppgift

att övervaka kvaliteten på genomförandet av programmet och övervakningskommitténs beslut indirekt påverkar verksamheten vid de myndigheter som sköter uppgifter som de ålagts i gemenskapslagstiftningen och den nationella lagstiftningen.

I lagförslaget har införts bestämmelser om de verkställande myndigheternas och de lokala aktionsgruppernas skyldighet att utan hinder av sekretessbestämmelserna meddela jord- och skogsbruksministeriet, en utbetalande myndighet och en myndighet som sköter uppgifter som överförts med stöd av 22 § upplysningar som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts dem. I grundlagsutskottets utlåtandepraxis (GrUU 30/2005 rd och GrUU 37/2005 rd) konstateras att en bestämmelse enligt ovan stående inte är problematisk med tanke på grundlagen, om rätten till information inte i onödan utvidgas och den begränsas till att endast gälla nödvändiga uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriets rätt att få uppgifter har i 10 § 2 mom. i lagförslaget begränsats till att enbart gälla de upplysningar som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ministeriet tilldelas i lagförslaget. Detta omfattar nödvändiga upplysningar med tanke på den ledning och övervakning som avses i 9 § i lagförslaget samt uppgifterna i samband med övervakningen av utbetalningen och användningen av medel. På basis av 14 § omfattar rätten att få uppgifter även de upplysningar som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som i gemenskapens lagstiftning åläggs förvaltningsmyndigheten. På motsvarande sätt har man begränsat rätten att få uppgifter för den myndighet till vilken uppgifter som hänför sig till ett nationellt program överförs med stöd av 22 § eller uppgifter som förvaltningsmyndighet för ett EU-program. Skötseln av uppgifterna för utbetalande myndighet på det sätt som förutsätts i gemenskapens lagstiftning kräver omfattande rättigheter att få uppgifter om genomförandet av program och användningen av medel. Innehållet i dessa uppgifter fastställs i detalj med utgångspunkt i bestämmelserna i den nya finansieringsförordningen och de kommissionens förordningar som utfärdas med stöd av den.

Med beaktande av begränsningarna

gällande lagförslagens innehåll och grundlagsutskottets utlåtan­depraxis ingår i regeringens proposition inga för grundlagen eller lagstiftningsordningen betydande problem som enligt regeringens uppfattning

skulle kräva grundlagsutskottets behandling.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om förvaltning av program som hänför sig till utveckling av landsbygden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde på utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som hänför sig till utveckling av näringsverksamheten på landsbygden, förbättrande av gårdsbrukens konkurrenskraft, främjande av ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar och förbättrande av boendemiljön på landsbygden samt på annan motsvarande utveckling av landsbygden.

Denna lag tillämpas inte på program som finansieras genom Europeiska gemenskapens strukturfonder, Europeiska garantifonden för jordbruket eller Europeiska fiskerifonden.

2 §

Förhållande till Europeiska gemenskapens lagstiftning

Denna lag tillämpas på utarbetande, genomförande, utvärdering och övervakning av program som delfinansieras av Europeiska gemenskapen, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *program* sådana program för utveckling av landsbygden som finansieras med

Europeiska gemenskapens och nationella medel eller uteslutande med nationella medel,

2) *verkställande myndighet* arbetskrafts- och näringscentralerna samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter,

3) *lokal aktionsgrupp* en sammanslutning som verkar inom ett begränsat geografiskt område och består av lokala aktörer som deltar i landsbygdsutvecklingen,

4) *landsbygdsförordningen* rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU),

5) *finansieringsförordningen* rådets förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitik, och

6) *Europeiska gemenskapens finansieringsandel* medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som avses i artikel 2.1 b i finansieringsförordningen.

2 kap.

Programarbete

4 §

Nationell plan för utveckling av landsbygden

För uppställande av nationella mål för utveckling av landsbygden och planering av nödvändiga åtgärder utarbetas en nationell plan för utveckling av landsbygden som avses i artikel 11 i landsbygdsförordningen. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för utarbetandet, genomförandet och övervakningen av den nationella planen för utveckling av landsbygden samt för

samordningen av de mål som ingår i planen med Europeiska gemenskapens mål för landsbygdsutvecklingen och gemenskapens övriga politiska områden.

Statsrådet beslutar om godkännandet av den nationella planen för utveckling av landsbygden innan planen sänds till Europeiska gemenskapernas kommission.

5 §

Regionala planer för utveckling av landsbygden

Regionala planer för utveckling av landsbygden kan utarbetas för uppställande av regionala mål och beredning av åtgärder beträffande dem. Arbetskrafts- och näringscentralerna ansvarar för utarbetandet av regionala planer för utveckling av landsbygden och ser till att de samordnas med övriga planer och utvecklingsåtgärder som genomförs i regionen.

Närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande av regionala planer för utveckling av landsbygden, deras innehåll och struktur samt samordning kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Lokala planer för utveckling av landsbygden

Lokala planer för utveckling av landsbygden kan utarbetas för uppställande av lokala mål och beredning av åtgärder beträffande dem. Lokala planer för utveckling av landsbygden utarbetas av de lokala aktionsgrupperna.

Närmare bestämmelser om förfarandet i utarbetande av lokala planer för utveckling av landsbygden samt deras innehåll och struktur kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Program

Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar på basis av den plan som avses i 4 § ett förslag till program samt ansvarar för dess samordning med Europeiska gemenskapens

finansieringsorgan och program.

Statsrådet beslutar om godkännandet av ett förslag till program som finansieras med Europeiska gemenskapens medel innan förslaget sänds till Europeiska gemenskapernas kommission. Om godkännandet av program som uteslutande finansieras med nationella medel beslutar statsrådet.

Vid ändring av ett program iaktas i tillämpliga delar vad som bestäms om utarbetande och godkännande av program. Om administrativa ändringar av ringa betydelse beslutar dock jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Samarbete

De planer och program som avses i 4—7 § utarbetas i samarbete med för utvecklingen av landsbygden viktiga myndigheter, arbetsmarknads- och näringsorganisationer, föreningar och motsvarande aktörer.

Till de del åtgärderna hänför sig till andra ministeriers verksamhetsområden utarbetas programmen i samarbete med dessa ministerier.

Närmare föreskrifter om de aktörer och det samarbete vid skötseln av olika uppgifter som avses i 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Genomförande av program

9 §

Jord- och skogsbruksministeriets uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för

1) planeringen av användningen av programmedlen, beredningen av fördelningen av medel och anvisningen av medel till de myndigheter som sköter uppgifter som föreskrivs i denna lag,

2) planeringen och utvecklingen av verkställandet av programmet,

3) anordnande av en tillräcklig kontroll av utbetalningen och användningen av medel, samt

4) anordnande av utvärderingen och övervakningen av samt informationen om programmet.

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar de verkställande myndigheterna och de lokala aktionsgrupperna när de sköter de uppgifter som avses i denna lag.

10 §

Regionalt genomförande

De verkställande myndigheterna ansvarar inom sitt område för de uppgifter som gäller beviljande, utbetalning och övervakning av stöd i enlighet med vad som särskilt föreskrivs i lag. De lokala aktionsgrupperna deltar i skötseln av ovan nämnda uppgifter enligt vad som om detta särskilt föreskrivs genom lag.

De verkställande myndigheterna och de lokala aktionsgrupperna skall utan hinder av sekretessbestämmelserna meddela jord- och skogsbruksministeriet de upplysningar som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

11 §

Regional samordning

Genomförandet av de regionala åtgärder som ingår i ett program skall samordnas med övriga planer och stödåtgärder som genomförs i regionen. Om det förfarande som skall iakttas vid samordningen gäller vad som särskilt föreskrivs om regional samordning i lag eller med stöd av lag.

12 §

Övervakning av program

Genomförandet av ett program och programmets verkningar följs med hjälp av de övervakningsuppgifter som definieras i programmet.

Jord- och skogsbruksministeriet kan tillsätta en övervakningsgrupp som bistår det i övervakning och utvärdering av

genomförandet av programmet och dess verkningar. Övervakningsgruppen består av representanter för de ministerier, verkställande myndigheter och i 8 och 22 § avsedda aktörer som deltagit i utarbetandet av programmet.

Närmare bestämmelser om övervakningsgruppens sammansättning och uppgifter kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser om finansieringen från Europeiska gemenskapen

13 §

Finansiering från Europeiska gemenskapen

Europeiska gemenskapens finansieringsandel intäktsförs i statsbudgeten. Om den nationella finansieringsandelen för programmet beviljas ur gårdsbrukets utvecklingsfond, intäktsförs Europeiska gemenskapens finansieringsandel i gårdsbrukets utvecklingsfond.

14 §

Förvaltningsmyndighet

Jord- och skogsbruksministeriet fungerar som den förvaltningsmyndighet som avses i artikel 75 i landsbygdsförordningen.

I fråga om förvaltningsmyndighetens uppgifter gäller vad som föreskrivs i 10 och 19—22 § eller med stöd av dem samt i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 9 §.

15 §

Utbetalande myndighet

Jord- och skogsbruksministeriet utser inom sitt förvaltningsområde en utbetalande myndighet som avses i artikel 6 i finansieringsförordningen.

Den utbetalande myndigheten ansvarar i fråga om de uppgifter som ålagts den i gemenskapslagstiftningen för anordnandet av övervakningen och kontrollen av användningen av medel samt för utarbetandet av utredningar angående användningen av

medel. Den utbetalande myndigheten leder och övervakar de verkställande myndigheterna när de sköter de uppgifter som den utbetalande myndigheten ansvarar för enligt artikel 6 i finansieringsförordningen.

De verkställande myndigheterna skall utan hinder av sekretessbestämmelserna ge den utbetalande myndighet alla nödvändiga uppgifter för skötseln av de uppgifter som den ålagts i finansieringsförordningen eller med stöd av den.

16 §

Attesterande myndighet

Bestämmelser om hur en attesterande myndighet som avses i artikel 7 i finansieringsförordningen utses, om myndighetens uppgifter och om dess befogenheter finns i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994).

17 §

Övervakningskommitté

Statsrådet tillsätter en sådan övervakningskommitté som avses i artikel 77 i landsbygdsförordningen. De aktörer som avses i 8 och 22 § skall vara företrädare i övervakningskommittén.

I övervakningskommitténs verksamhet tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På dem som deltar i övervakningskommitténs beslutsfattande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. I fråga om ersättning av skada som orsakats vid skötseln av övervakningskommitténs uppgifter gäller vad som särskilt bestäms om ersättning av skada som orsakats under tjänsteansvar.

Övervakningskommitténs mandatperiod löper ut när Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt den sista årsrapport om programmets genomförande som avses i artikel 82.1 i landsbygdsförordningen.

I övervakningskommitténs arbetsordning föreskrivs om övervakningskommitténs sammanträden, behandlingen av ärenden i

övervakningskommittén och möjligheten för övervakningskommittén att höra sakkunniga. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer arbetsordningen.

18 §

Nationellt landsbygdsnätverk

Det nationella landsbygdsnätverk som avses i artikel 68 i landsbygdsförordningen har i uppgift att utveckla och upprätthålla samarbetet mellan de aktörer som deltar i landsbygdsutvecklingen samt informera om de möjligheter som ett program medför och de resultat som uppnåts.

Närmare bestämmelser om den aktör som ansvarar för det nationella landsbygdsnätverkets verksamhet samt om godkännandet av dess handlingsplan och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

19 §

Utvärdering av program

Ett program utvärderas åtminstone en gång under genomförandet. Jord- och skogsbruksministeriet gör de utvärderingar som behövs för utarbetandet och genomförandet av programmet och för samt övervakningen av dess verkningar. Ministeriet kan ge utvärderingen i uppdrag åt någon annan.

20 §

Information

De möjligheter och verkningar som programmet medför skall vara föremål för omfattande information i den region där programmet genomförs. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för den nationella informationen. I övrigt ansvarar den verkställande myndighet eller den lokala aktionsgrupp som ansvarar för utarbetandet och genomförandet av ett program eller en

del av programmet för informationen inom sin region.

21 §

Lokala aktionsgrupper

En lokal aktionsgrupp kan vara en registrerad förening eller ett andelslag som tillställer jord- och skogsbruksministeriet en sådan plan som avses i 6 § och som har tillräckliga verksamhetsmässiga och administrativa förutsättningar för att sköta de uppgifter som föreskrivits för lokala aktionsgrupper. En förutsättning för att en lokal aktionsgrupp skall godkännas är dessutom att de aktörer som avses i 8 § och de människor som är bosatta inom tillämpningsområdet för den lokala planen för utveckling av landsbygden är företrädare i aktionsgruppen. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om godkännandet av en lokal aktionsgrupp.

I de lokala aktionsgruppernas verksamhet tillämpas förvaltningslagen, språklagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och samiska språklagen (1086/2003). På dem som deltar i en lokal aktionsgrupps beslutsfattande och på dem som tjänstgör vid aktionsgruppen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som föreskrivits för en lokal aktionsgrupp. Om ersättande av skada som orsakats vid skötseln av uppgifterna gäller vad som särskilt bestäms om ersättande av skada som orsakats under tjänsteansvar.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna och villkoren för godkännande av lokala aktionsgrupper samt det förfarande som skall iakttas i samband med godkännandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Överföring av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet kan överföra behörighet till en myndighet inom sitt förvaltningsområde i fråga om de uppgifter som anges i 9 och 20 §. Om överföring av behörighet föreskrivs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En myndighet till vilken jord- och skogsbruksministeriet överfört behörighet har i fråga om de överförda uppgifterna som ålagts den rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av verkställande myndigheter och lokala aktionsgrupper få de upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna.

23 §

Ändringssökande

Ändring i jord- och skogsbruksministeriets beslut om godkännande av en lokal aktionsgrupp får sökas genom besvär så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på program vars genomförande inleds den 1 januari 2007 eller efter det.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 21 april 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*